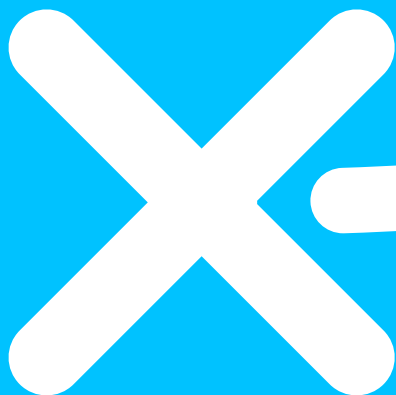

ALFA 1/24

BULLETIN FAKULTY ARCHITEKTURY ČVUT

SOUTĚŽE – VÝSLEDKY

Cena Antonína Raymonda 2023. Sedmý ročník. Pořádá statutární město Kladno, architekt David Vávra, České centrum Tokio, Raymond Architectural Design Office. Pro posluchače architektonických škol v ČR. O využití bývalého hotelu La Park. **1. cena:** Ondřej Pecháček, FA ČVUT; **2. cena:** Klára Hrdličková, FA ČVUT; **3. cena:** Radovan Marek, FA ČVUT **Porota:** Ivan Bergmann (závislý – náhradník), Jan Červený (nezávislý – náhradník), Petr Rajtora (nezávislý – náhradník), Ondřej Rys (závislý), Ing. Zdeněk Slepíčka (závislý – náhradník), Aleš Steiner (nezávislý), David Vávra (závislý) – předseda, Irena Veverková (nezávislá), Vladimír Volman (nezávislý – náhradník), Markéta Zdebská (nezávislá).

Česká cena za architekturu 2023. Pořádá ČKA. O nejlepší realizaci postavenou na území ČR v posledních pěti letech. Mezi úspěšnými také pedagogové FA ČVUT. **Finalista** (celkem šest finalistů): Klára a Tomáš Hradečných (pedagogové FA ČVUT) a tým jejich bývalých studentů Benedikt Markel, Julie Kopecká, Vladěna Bockschneiderová, Jakub Kochman, Bronislava Volentičová, Silvia Snopková (IXA), Památník tří odbojů, Lošany u Brna; Michal Kuzemský (pedagog FA ČVUT), David Pavlišta, Vojtěch Ružbatský, Ondřej Synek, Jan Vlach, Jiří Žid (re:architekti), Rozšíření lodžii panelového domu v Praze. **Cena Ministerstva pro místní rozvoj ČR:** Štěpán Kubíček, Martina Buřčová (pedagožka FA ČVUT), Jan Novotný a Jonáš Krýzl (Craa.cz), Společensko-kulturní centrum, Hrušovany u Brna. Přihlášeno 241 realizací.

Diplomky 2023. Pořádá ČKA. O diplomovou práci studentů architektury, krajinářské architektury a urbanismu. (Od roku 2022 i s cenou Kaplicky Internship.) **1. cena:** Dominik Vácha, ved. práce prof. Miroslav Šik, AVU, Škola architektury, projekt Promised 5; **2. cena:** Ruby Pavoučková, ved. práce doc. Klára Salzmann, FA ČVUT, Praha, Koncepte krajinářského řešení revitalizace úseku horního povodí Lužické Nisy; **3. cena:** Martin Stupka, ved. práce prof. Jan Šépka, Umprum, Production of Food; Čestné uznání poroty: Ondra Válek, ved. práce Jan Kristek, FA VUT v Brně, Fiat voluntas tua; **Zvláštní cena Českých center:** Adam Zajaček, ved. práce prof. Petr Hájek, FA ČVUT v Praze, Vodní dílo Fláje; **Zvláštní cena Ministerstva průmyslu a obchodu:** Lenka Houserová, ved.

práce Ivan Kaplan, FSv ČVUT v Praze; **Zvláštní cena společnosti Cegra:** Klarisa Ach-Hübner, ved. práce Jan Hora, FA VUT v Brně, Kontinuita stárnutí; **Zvláštní cena společnosti Heluz a Čestné uznání poroty:** Laura Izabela Lukáčová, ved. práce doc. Ondřej Císler, FA ČVUT v Praze, Komunitní centrum Tržnice; **Zvláštní cena společnosti Zumtobel:** Marko Čambor, ved. práce prof. Jan Šépka a Miroslava Gulbisová, Umprum, Nová Nová Palmovka. **Zúčastněné školy:** Architectural Institute in Prague, Fakulta architektury a Fakulta stavební, České vysoké učení technické v Praze; Fakulta architektury a Fakulta stavební, Vysoké učení technické v Brně; Fakulta umění a architektury, Technická univerzita v Liberci; Fakulta stavební, Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Zahradnická fakulta, Mendelova univerzita v Brně; Vysoká škola uměleckopřemyslová v Praze, Akademie výtvarných umění v Praze; Fakulta agrobiologie, potravinářských a přírodních zdrojů, Fakulta životního prostředí, Česká zemědělská univerzita v Praze. **Porota:** Jiří Jandourek (atakarchitekti), Pavel Kvintus (A8000), Jan Mach (Mjöl), doc. Ing. Klára Salzmann (FA ČVUT), Barbora Weinzettlová (atelier111).

Kaplicky Internship 2023. Pořádá nadace Bakala Foundation ve spolupráci s Nadačním fondem Kaplicky Centre, London Design Museum a ČKA. Účastníci: nadcházející a čerství absolventi architektonických oborů.

1. cena: Anna Jelínková, absolventka FA VUT v Brně, Naše cizí místa (Our estranged places). **Porota:** Eliška Kaplický Fuchsová, prof. Michal Kohout, Regina Loukotová, Zdeněk Lukeš, Petra Ross, Emma Aulanko, Deyan Sudjic.

Cena prezidenta NKÚ ČR. Pořádá NKÚ ve spolupráci s Ústavem designu FA ČVUT. **1. cena:** Marie Cihartová, atelier Streit–Polák, Ústav designu. **Porota:** Mgr. Jaroslav Broža (ředitel odboru komunikace NKÚ); Ing. Miroslav Kala (prezident NKÚ); Mgr. Olga Málková (poradkyně prezidenta); **Ústav designu FA ČVUT:** 1. kolo (vyřazení nerealizovatelných či jinak nereálných návrhů: Jitka Aslan, Jan Jaroš, prof. Marian Karel, Henrieta Nezpěvákova, Filip Streit, René Šulc; 2. kolo (výběr finálního řešení na základě 3D modelů): Jitka Aslan, Jiří Jež, Marian Karel, Henrieta Nezpěvákova, Filip Streit, René Šulc.

Interview s děkanem FA ČVUT

Hostující profesori, revize studijních plánů nebo materiálová knihovna. Jak Dalibor Hlaváček hodnotí dva roky na postu děkana?

Foto: Štěpán Hon

doc. Ing. arch. Dalibor Hlaváček, Ph.D.

Nové osobnosti na Fakultě architektury a zda je architekt osamoceným tvůrcem. S děkanem jsme řešili i změny studijního plánu. Proč by se zadání ateliérů měla víc soustředit na rekonstrukce a jaké další hostující profesory škola přivítá? Získá fakulta lepší materiální vybavení? A jak se bude řešit nedostatek prostor pro výuku? Mluvili jsme také o pokračujícím projektu železniční trati na letiště, na kterém se kancelář Dalibora Hlaváčka podílela.

Scházíme se v polovině vašeho mandátu, děkanem jste dva roky. Utekly vám?

Pamatuji si, jak Ladislav Lábus říkal, že si během prvního období nestihl nic pověsit na zeď a pak už to ani nemělo cenu. I já budu mít v kanceláři pravděpodobně jenom holé stěny.

Co vás za ty dva roky nejvíc překvapilo?

Prostředí školy jsem znal poměrně dobře díky svému působení v roli vedoucího ústavu nebo senátora. Ohromilo mě, kolik je na fakultě lidí, kteří školu mají rádi a chtějí se zapojit, když tu možnost dostanou. Nepříjemně mě překvapilo, jak moc musí fakulta bojovat o světlo na celouniverzitní úrovni. Přestože jsme úspěšná fakulta s rostoucím počtem uchazečů a vynikajícími tvůrčími výsledky, nezapadáme do inženýrského pohledu na svět. Jako děkan musíte být neustále ve střehu a musíte být schopni fakultě vyjednat co nejlepší pozici, zároveň ale musíte mít na paměti univerzitu jako celek. To se povedlo třeba při rozdělování podpory na nové vybavení dílen a učeben mezi jednotlivé součásti ČVUT. Díky prosazení férového principu dělení se podařilo vyjednat téměř čtyřnásobné navýšení prostředků, než jsme měli původně přiděleno.

Prezidenti a další lidé ve vedoucích funkcích rychle ztrácejí přehled o tom, jak se žije lidem v „podhradí“. Může to člověka potkat i v kanceláři děkana?

Snažím se, aby byla kancelář děkana všem otevřená a byl tu co největší „fřmol“. Hlavním posláním školy je výuka, chci proto být co nejbližší studujícím, ať už skrze učení v ateliéru, různé debaty nebo osobní setkání. To mě nabíjí. A pokouším se trochu narušovat zavedené způsoby komunikace a mít blízko k zaměstnancům a zaměstnankyním.

Do funkce jste nastoupil v době, kdy studující začali konečně diskutovat a řešit své problémy, jako třeba přetížení.

Téma prostředí na škole a studijního plánu jsem měl jako jednu z priorit v rámci svého volebního programu. Zahájili jsme hloubkovou analýzu studijního programu Krajinářská architektura, v současné chvíli připravujeme revizi jeho studijního plánu, i s ohledem na přetížení studentů. Následovat bude revize programu Architektura a urbanismus. Zřídil jsem i funkci ombudsmanky, která má o prostředí na fakultě pečovat, společně s Komisí pro rovné příležitosti. Jsem proto rád, že toto téma studující zvedli a chtěl bych poděkovat iniciativě „Neklikej a spi“, která diskuzi ohledně přetížení na škole rozproudila a má dosah i mimo naši fakultu. Rád bych ocenil naše pedagogy, kteří to téma akceptovali a zohledňují ho ve své výuce. Je třeba pamatovat na to, že se přetížení netýká jen

studentů a studentek, ale i zaměstnanců. I to mu se chci věnovat.

Pojďme se podívat na témata, která zajímají skoro všechny na fakultě. Proč chcete změnit zápis do ateliérů?

Přihlašování do ateliérů se v průběhu existence naší školy vyvíjelo. Zpočátku si studenti nemohli vybírat ani zadání, ani vedoucí ateliérů. Po roce 1990 si studující mohli ateliér zvolit, kde byl přetlak, tam se demokraticky losovalo. Když jsem já studoval, visel seznam na podestě schodiště, kam jsme se zapisovali. Když došly řádky, tak se doplnily, občas někdo někoho škrtnul. Postupně stále víc ateliérů přešlo na výběr podle portfolií, protože chtěly učit ty nejlepší studenty. Přestože FA zavedla systém společné prezentace ateliérů, aby se vylepšila organizace i vytvořily rovnější podmínky pro studenty, ke zlepšení to myslím nevedlo. Pedagogové do ateliérů přijímají už před společnou prezentací a ateliéry jsou často plné ještě před oficiálním termínem prvních schůzek. Rozevírají se tak nůžky mezi populárními a méně populárními ateliéry, různé ateliéry mají různé podmínky přijímání studentů. Pokud se studující do ateliéru nedostanou v prvním kole, je pro ně velmi nesnadné se dostat do dalšího ateliéru, který preferují. Systém je zmatečný, nepřehledný a ve výsledku nefér pro studující, kteří nemají žádnou jistotu, že se vůbec do nějakého ateliéru dostanou, natož do ateliéru, o který mají zájem.

Silnou stránkou naší školy je, že studenti a studentky mohou střídáním ateliérů poznávat různé přístupy k navrhování. To chceme podporovat. Škola postupně narostla, máme téměř 1700 studujících, to je takové malé město, Železná Ruda třeba. A takto velká organizace už nějaký systém mít musí.

Co tedy studující a vedoucí čeká? Jak bude zápis vypadat?

Cílem je vytvořit systém, který je přehledný a spravedlivě nastavený a který bude přínosný pro studující i pedagogy. Podstatná je kvalita výuky. Studenti a studentky se budou hlásit přes web, kam pedagogové nahrávají svá zadání. Vyberou si ateliérový předmět, jež potřebují absolvovat, a zhruba pět ateliérů, které tento předmět nabízejí a které si seřadí podle svých priorit.

Systém bude maximálně respektovat priority studujících. Během debat jsme došli k tomu, že vzájemná domluva mezi pedagogem a studentem zůstane zachována u bakalářských a diplomových prací. I tak ale zápis projde přes jednotný systém, abychom měli celkovou informaci o obsazenosti ateliérů.

Foto: Štěpán Hon

Vnímáme i argumenty některých pedagogů, kdy specifická zadání potřebují vhodnou kombinaci studujících, jako je třeba dvojice urbanista a krajinářský architekt.

Co když se bude do ateliéru hlásit šedesát lidí a pro všechny bude mít nejvyšší prioritu?

Pak je systém vybere na základě losování. Pokud se studující nedostanou do ateliéru, který uvedli jako první volbu, systém zohlední jejich další priority. I když nejsou přijati do ateliéru na prvním místě, měli by se určitě dostat do některého z ateliérů, které si zvolili jako preferované. Zásadní je, aby se student nebo studentka nedostali do ateliéru, kam nechťejí.

Změny budou platit už pro letní semestr?

Jedná se o velkou změnu a nechceme ji úspěchat, stále na toto téma probíhají debaty se studujícími i pedagogy, které plánujeme i na letní semestr. Na přihlašování do tohoto semestru zprovozníme první část, kdy se studující budou do ateliérů hlásit přes webovou aplikaci, způsob výběru ale zůstane jako doposud. Na základě zkušeností z této fáze a získaných dat upravíme prototyp a připravíme ostrou verzi na příští akademický rok.

Zavedl jste stálý ateliér hostujícího profesora. Kdo to bude po Winy Maasovi?

Mým cílem je institut hostujícího pedagoga rozšířit. Nehledáme jen zahraniční osobnosti, ale i vynikající české architekty a designéry, kteří se třeba nemohou vázat na několik let, ale jsou ochotni škole věnovat svou energii po kratší dobu.

Byl bych rád, aby hostující pedagogové podpořili všechny studijní programy – Architekturu a urbanismus, Krajinářskou architekturu i Design. Koncem minulého akademického roku jsme vypsali open call na druhého hostujícího profesora. Přihlásil se profesor Richard Weller, což je vynikající australský krajinářský architekt působící na Pennsylvania State University. Kvůli vzdálenostem jsme hledali trochu jiný formát spolupráce. Ateliéry krajinářské architektury měly zpracovávat zadání, na jehož formulaci se Richard Weller podílel. Osobně se měl účastnit výuky v polovině a na konci semestru, v plánu byla výstava i přednáška. Bohužel ze zdravotních důvodů svoji účast na poslední chvíli odřekl. Doufám, že se spolupráci podaří zrealizovat v blízké budoucnosti. Brzy budeme vypisovat další open call na akademický rok 2024/2025.

Foto: Štěpán Hon

Dříve jste zmiňoval nové formy vedení ateliérů, třeba jako spolupráci architekta a teoretika architektury. Je to pro vás pořád aktuální?

Líbil by se mi ateliér, který by vedly dvě odlišné profese, a vůbec více propojovat různé obory. Jak říká Vasa Perović, současnost si od architektů žádá přehodnocení klasické role osamocené tvůrce. Velkým tématem je samozřejmě propojení Krajinářské architektury s programem Architektura a urbanismus, aby se studenti a studentky už na škole naučili spolupracovat. Rád bych podporoval i teoretické projekty jako diplomové práce, což je dnes na škole vzácné.

Jaké máte další plány s ateliérovou výukou?

Trochu jsme v minulých letech zaspali budování nastupující generace, a to se nyní snažíme napravit. Máme například jen jednoho vedoucího ateliéru, kterému ještě nebylo 40 let. Naše škola je prestižní fakultou architektury, chceme toho využít, podporovat pestrost přístupů a témat a přivádět na školu nové osobnosti. Už jsme vypsalí řadu výběrových řízení na vedoucí ateliérů a budeme v tom pokračovat.

Studium se ale neskládá jen z ateliérů. Jak jsme na tom se změnami studijního plánu?

Začali jsme Krajinářskou architekturou. Jedná se o mladý program a bylo potřeba udělat reflexi jeho dosavadního fungování. Vznikla rada studijního programu v čele s garantem Ivanem

Plickou. Je to orgán, který má o program pečovat a hlídat jeho kvalitu. Vše v úzké koordinaci s novou vedoucí Ústavu krajinářské architektury Zuzanou Štemberovou. Pravou rukou garanta je koordinátorka Hana Špalková, která musí do detailu znát, co se kde učí. Proběhla také hloubková anketa mezi studujícími, která měl obrovskou odezvu a se kterou pracujeme.

Další kroky budou mít dvě fáze. Některé problémy se snažíme vychytat už v rámci stávající akreditace a změny se projeví v dalším akademickém roce. Zároveň připravujeme reakreditaci, s níž by měl přijít i titul „Ing. arch.“ místo stávajícího inženýra.

Připravujeme také nový magisterský studijní program Plánování a development, kterým reagujeme na narůstající potřebu integrovaného přístupu k plánování a rozvoji měst i s ohledem na klimatickou krizi. V současné době je připraven koncept programu, který byl odsouhlasen vedením a je předložen akademickému senátu.

Následovat bude revize programu Architektura a urbanismus, kterou plánujeme zahájit tento semestr. V první fázi proběhne důkladná inventura, máme také zpracované analýzy programů zahraničních škol. A připravujeme na to téma kolokvium.

Jaké konkrétní kroky si pod tím představit?

Hlavním tématem je lepší provázanost předmetů, jejich redukce, důraz na ateliérovou výuku, nebo reorganizace semestru. Zároveň se domnívám, že v době, kdy se svět stává čím dál tím komplexnější, už nemůžeme očekávat, že studenty a studentky naučíme všechno. Spíše jim musíme otevřít oči a naučit je koncepčně přemýšlet, formulovat problém a hledat jeho řešení, umět poznatky aplikovat.

Některými tématy se přitom škola skoro nezbývá, v ateliérech jsou zadáním hlavně „domy“, a to v zásadě jen novostavby. Studijní plán by měl obsahovat větší důraz na udržitelnost, práci s veřejným prostorem a stávajícím vystavěným prostředím, a to nejen takovým, které považujeme za historické. Rekonstrukce jsou klíčovou odpovědí na klimatickou změnu, využití stávajících budov bylo i jednou z deseti „lekci“ Mezinárodního kongresu UIA v Kodani v loňském roce. Na naší fakultě zároveň téměř vymizely některé typologie. Prakticky se tu nepotkáte s inženýrskými stavbami nebo moderními konstrukcemi, jako jsou dřevostavby nebo stavby s využitím 3D tisku. Málokdo tu například řeší dopravní stavby, které přitom mají velký dopad na území.

A vzbuzují velký zájem veřejnosti. Jak hodnotíte soutěž na přestavbu pražského Hlavního nádraží?

Vnímám, že se Správa železnic snaží více dbát na architektonickou kvalitu svých projektů a v posledních letech v tom udělala velký kus práce. Myslím, že soutěž byla dobře připravená a že by se naše odborná komunita, média i laická veřejnost měla učit o výsledcích soutěží férově a kultivovaně diskutovat. Je třeba si také uvědomit, že soutěž není jenom o hledání nejlepšího návrhu, ale i o hledání partnera. Důsledkem může být, že se zadavatelé začnou obávat soutěže realizovat a budou hledat jiné, ne tak transparentní cesty. A to by byla škoda.

Sám máte se železnici zkušenosti.

Téma dopravních staveb mě baví a považuji za důležité, aby se jim architekti věnovali. Naše studio vyhrálo architektonickou soutěž na nádraží Veleslavín a jsme autory návrhu několika stanic a zastávek v rámci nové železnice mířící k Letišti Václava Havla. Velké téma je i veřejný prostor, který na dopravní stavby navazuje. Pro Prahu 7 například připravujeme koncepční studii nově vzniklého prostranství, které vznikne podél nové estakády mezi Bubny a Výstavištěm.

Ještě bych se vrátil na fakultu. Školní kavárna má nového provozovatele, proč?

Fyzické prostředí školy je pro mě stejně důleži-

té jako to, co se v ní učí a zkoumá. Má to být příjemné a inspirující místo.

Se stávajícím provozovatelem byla dobrá spolupráce, ale nebyl již schopen naplnit všechny naše potřeby. Chtěl bych, aby sortiment více odpovídal filozofii školy. Měl by být zdravější, inkluzivní a umět reagovat na potřeby různých lidí, když třeba mají nějaké intolerance. Chceme víc dbát na ekologii a udělat z Archicafé místo, kde bude příjemné pobýt a třeba i pracovat.

Vypsali jsme proto výběrového řízení, do kterého se přihlásili čtyři uchazeči. Ve výběrové komisi byli i zástupci Fakulty informačních technologií, protože dům sdílíme spolu. Vyhrál uchazeč, který úspěšně provozuje kavárnu na Fakultě stavební. V současné době probíhá pilotní provoz, chtěli jsme, aby kavárna fungovala už v ateliérovém týdnu a nový provozovatel měl jen 8 osm dní na to, aby kavárnu zprovoznil. Připravujeme studentskou soutěž na novou podobu Archicafé, aby se studující mohli podílet na podobě kavárny včetně předprostoru. Chceme do procesu také zapojit autory budovy a jsem potěšen, že přijali místo v porotě. Soutěž bude probíhat formou soutěžního workshopu a výsledky budou realizovány v průběhu prázdnin.

Chtěl jste zlepšit materiální vybavení fakulty, jak se situace vyvíjí?

Připravujeme vylepšení dílen, zřízení foto-ateliéru nebo modernizaci seminárních místností. Plánujeme také zřídit materiotéku, aby se studenti mohli seznámit s různými materiály, poznat jejich vlastnosti, dotknout se jich. Jednám s Material Archivem, který provozuje materiálové knihovny na různých školách architektury. Více se také zaměřujeme na vědu a výzkum a propagaci výsledků naší práce. Chceme vytvořit open access knihovnu, kde budou on-line zpřístupněny všechny publikace, které na fakultě vznikají. Inspirujeme se na TU Delft. Náš výzkum se tak stane dostupnější pro odbornou komunitu v Čechách i zahraničí, kvalitní open access zdroje jsou také více citovány.

Kdy se můžeme na novinky těšit?

Připravuje se grantová žádost, s realizací počítáme v roce 2025. Podařilo se nám získat i menší prostředky určené na podporu doktorského studia. Velmi brzo, už tento rok, dovybavíme místnosti pro doktorandy a designérské dílny.

Nové činnosti se do školy už obtížně vejdou. Je možností rozšířit aktivity i jinam?

Obrovskou výhodou fakulty je nová budova, ale i tento dům má svoje limity. Cesty pro rozvoj jsou proto dvě. Zaprvé, na některé aktivity by zde nikdy nebylo místo. Společně s Fakultou

Foto: Štěpán Hon

stavební se podílíme na přípravě laboratoře s velkými roboty a experimenty s virtuální realitou. Ty by se k nám nevešly, a budeme proto společně sdílet prostor v budově D ses- terské fakulty. Druhou cestou je optimalizace prostor uvnitř fakulty, cílem je maximalizovat plochy pro výuku a výzkum. Podporuji také vyu- žívání atrií pro práci, a nejen pro výstavní účely.

Daří se vám povinnosti ve škole zkombinovat s vlastní praxí?

Je to náročné, ale pořád jsem přesvědčen o tom, že děkan Fakulty architektury má být zároveň praktikujícím architektem. A vždy mě bavila ta dualita akademického světa a archi- tektonické praxe. Mám to štěstí, že mám skvělé kolegy, takže kancelář funguje, i když tam tak často nejsem. Někdy mám pocit, že jsou raději, když jim do toho moc nekecám.

Autorem rozhovoru je Pavel Fuchs

Bez hranic aneb Mobilita pedagogů a studentů

Zpráva o aktuálním stavu

doc. Irena Fialová

Foto: archiv FA ČVUT

doc. Ing. arch. Irena Fialová

Ve srovnání s ostatními fakultami architektury v České republice jsme na tom pořád poměrně dobře. O studium na školách mimo republiku je značný zájem, a tak na zahraniční studia vycestuje z naší fakulty jednoznačně nejvyšší počet studentů, každoročně je to cca 100 vyjíždějících studentů. Stále však převažuje počet přijímaných zahraničních studentů, kterých je zhruba 150, i více. Je to způsobeno mj. klesajícím počtem studentů, schopných studovat v jiném než anglickém jazyce. V posledních letech byl počet vyjíždějících a přijíždějících vážně narušen pandemií covidu-19, zhoršující se světovou bezpečnostní situací a ekonomickou krizí, a tak ještě stále cestujeme méně, než jsme cestovali v letech 2017–2019.

Zleva Ing. Tereza Havránková (pedag. dozor), Petr Stojaník, Marek Kratochvíl, Háša Enochová, Jan Trpkoš, tým studentů, autorů tématu Biomimicry, Ateliér Sitta–Chmelová, Ústav krajinářské architektury, Festival International du Jardins, Chaumont, Francie, 2021. Návrh byl vybrán k realizaci z několika stovek návrhů. Instalace obdržela i zvláštní cenu poroty. Projekt široce publikován, zejména ve francouzských médiích.

V současné době máme uzavřeno celkem 70 vlastních partnerských smluv v 22 zemích světa, se kterými máme dohody na 144 výměnných studijních míst. K tomu můžeme využít dalších 21 smluv, uzavřených rektorem ČVUT, které nám nabízejí cca 30 výměnných míst v 12 zemích světa. Studenti tedy mohou vyjet a vyjíždějí studovat na semestr nebo dva do celé Evropy, Argentiny, Austrálie, Kostariky, Japonska, Jižní Koreje, Mexika, Peru, Singapuru a Tchaj-wanu. Máme ale jen 72 smluv v angličtině, zatímco 25 jich je ve francouzštině, 26 v němčině, sedm ve španělštině a 11 v italštině, přičemž některé smlouvy umožňují kombinaci jazyků. Snažíme se studenty včas upozornit, že mají větší naději na umístění mezi vyjíždějícími, pokud umějí i jiný jazyk než anglický.

Když sečteme všechny tzv. samoplátce – zahraniční studenty, přijaté do magisterských studijních programů akreditovaných v angličtině – se studenty, kteří k nám přijeli na výměnné studijní pobyty, studuje u nás tento semestr celkem 93 zahraničních studentů a další semestr očekáváme podobný počet. Měli jsme nebo

právě máme studenty z 18 zemí světa – Austrálie, Ázerbájdžán, Černé Hory, Gruzie, Indie, Itálie, Japonsko, Moldávie, Peru, Polsko, Saúdské Arábie, Slovensko, Srbsko, Sýrie, Turecko, Ukrajina, USA a Venezuela. Zorientovat se ve spleti našich studijních plánů, procesů a řádů jim pomáhají nejen fakultní anglické webové stránky, ale i Study Guides, aktuální White Book a nově založený měsíční Newsletter a systém Buddy.

Nové smlouvy

V letošním roce jsme poprvé po několika letech naplnili všechna místa, která máme nasmlouvaná v rámci smluv Erasmus+ a MBD. Z toho důvodu nejen nadále stabilizujeme osvědčené zahraniční partnery, ale i aktivně a cíleně vyhledáváme partnery nové. V programu Erasmus+ máme 113 až 119 výměnných míst pro obor Architektura a urbanismus, 15 až 21 míst pro Krajinářskou architekturu a sedm míst pro studenty oboru Design. Podepsali jsme novou smlouvu Architektura a urbanismus s Newcastle University (VB) a rozšířili smlouvy s Techni-

sche Universität München a s Cracow University of Technology o výměnu v programu Krajinářská architektura (KA). Podepsali jsme smlouvu KA s Università di Bologna, designérskou Ph.D. smlouvu s Design School Kolding, (Dánsko) a AU Ph.D. smlouvu s Università Roma TRE. Máme rozjednané smlouvy s Umeå University (Švédsko), s University of Edinburgh a s Birmingham City University, s Politecnico di Torino a Norwegian University of Science and Technology, Trondheim. S Aalborg University (Dánsko) jsme uzavřeli Ph.D. smlouvu AU. Průběžně rozvíjíme pedagogické smlouvy Erasmus+, které máme uzavřené podle potřeby, v současné době s univerzitami v Bari, Turín, Göteborgu, Lundu, Drážďanech, Reggio di Calabria a Mnichově.

Reflexe

Každoročně v říjnu a listopadu organizujeme výstavu ateliérových prací studentů, kteří vyjeli v předchozím akademickém roce na zahraniční studijní pobyty. Již tradičně je doprovázena vernisáží a informační schůzkou, jejíž součástí jsou i prezentace studentů, vracejících se ze zahraničních škol, přibližující studijní život a zkušenosti se studiem na zahraničních univerzitách. Před několika lety jsme výstavu doplnili o anketu, týkající se kvality a organizace výuky na zahraničních školách, která je zčásti zveřejněna na panelech jednotlivých vystavujících a kompletně předána fakultnímu vedení k zapracování postřehů a připomínek studentů.

Mezinárodní workshopy

Neměli bychom také zapomenout, že fakulta se každoročně účastní řady mezinárodních studentských workshopů, organizovaných pedagogii fakulty. Z poslední doby je možné zmínit workshop s Reggio di Calabria a Penn University, vedený Vladimírem Sittou, který řešil veřejný prostor, přiléhající k promenádě na břehu moře v Reggio di Calabria, dále workshop Miláno, organizovaný Ondřejem Císlerem, který řešil knihovnu pro Miláno 21. století nebo workshop Strasbourg, který pokračoval pod vedením doc. Jany Zdráhalové v dlouhodobé spolupráci studentů a pedagogů s TU Dresden, TU Delft, TU Krakov a ENSA Strasbourg. U nás jsme naopak hostili mezinárodní Public Drawing Workshop in Prague s ETH Zürich a Momoyo Kaijimu, organizovaný doc. Irenou Fialovou a doc. Janou Zdráhalovou, workshop Family Houses, vedený Janem Tesařem, nebo workshop Strahov, zaměřený na budoucnost Strahovského stadionu a jeho okolí, organizovaný Janou Zdráhalovou. Od roku 2021 je v novém období programu Erasmus+ možné realizovat i krátkodobý Blended Intensive Project s 15–20 přijíždějícími studenty z minimálně dvou

partnerských škol. Například byl realizován workshop Art District na téma scénografie veřejného prostoru se studenty a pedagogy ENSA Paris-La Villette a University of Strathclyde, Glasgow, organizovaný prof. Vladimírem Soukenkou. Pod pedagogickým vedením doc. Michaely Brožové, Gabriely Novákové, Jiřího Hůrky a Michala Šrámka jsou také každoročně organizovány letní dílny v dominikánském klášteře La Tourette, klíčové stavbě architekta Le Corbusiera. Od roku 2006 uskutečnili celkem 16 letních dílen, kterých se zúčastnilo kolem 450 studentů. Během pobytu studenti analyzují rozsáhlou stavbu především prostřednictvím kresby a mají možnost zde absolvovat povinný výtvarný plenér. Závěrečná výstava přímo v klášteře bývá přijata místní komunitou velmi pozitivně, výstava je poté zopakována ve dvoraně fakulty ve formálnější podobě.

Speciální programy

Kromě výměnných studijních pobytů programů Erasmus+ a Exchange existuje celá řada dalších možností, jak vyjet studovat do zahraničí. Každé jaro a podzim se zapojujeme do mezinárodního programu intenzivních kurzů Athens a zhruba 20 našich studentů vyjíždí

Anna Volek, kresba z La Tourette

a cca 20–30 přijíždí na týdenní workshopy, ve kterých se setkávají studenti různých zemí, fakult a programů. Dlouhodobě se účastníme programu CEEPUS, umožňujícího regionální spolupráci Albánie, Bosny a Hercegoviny, Bulharska, Černé Hory, Chorvatska, Maďarska, Makedonie, Moldavska, Polska, Rakouska, Rumunska, Slovenska, Slovinska a Srbska. Od roku 2021 se jako jedna z fakult ČVUT zapojujeme do mezinárodního projektu EuroTeQ Engineering University, ve kterém společně s pěti předními technickými univerzitami – TUM – Technical University of Munich, DTU – Technical University of Denmark, LX École Polytechnique Paris, TalTech Tallinn University of Technology, TU/e – Eindhoven University of Technology – je pro studenty otevřeno 60 virtuálních kurzů všech programů, na které je možné se zapsat.

Zahraniční spolupráce

Jsme dlouholetým aktivním institucionálním členem Evropské asociace škol architektury (EAAE), Evropské asociace škol urbanismu a prostorového plánování (AESOP) a poslední roky též Evropské rady škol krajinářské architektury (ECLAS) a organizace DOCOMOMO International. V nich má FA ČVUT své zástupce, kteří se aktivně a průběžně zúčastňují jejich činnosti.

Z prezentace Winnyho Masse, 2022–23
foto: archiv FA ČVUT

V dalších mezinárodních organizacích jsme zastoupeni prostřednictvím svých akademických pracovníků jako členů nebo čestných členů. Pro podporu výjezdů studentů a pedagogů jsme v roce 2023 založili Fond mobility, který je vyhlašován ve dvou kolech na jaře a na podzim.

Hostující profesori

Od roku 2018 evidujeme téměř 120 významných zahraničních hostů, kteří na naší fakultě přednášeli, vedli ateliér nebo byli opo-
nenty. Velmi významný je rozvoj ateliéru hostujícího profesora a profesorky. V roce 2017–18 se podařilo získat německého krajinářského architekta prof. Tilla Rehwalda, v roce 2018–19 nejvýznamnějšího současného slovinského architekta prof. Vasu Peroviče a v roce 2019–20 uznávaného česko-německého architekta prof. Mirko Bauma. Od nového děkanského období se stal ateliér hostujícího profesora samostatným ústavem a pozváním na rok 2022–23 přijal významný nizozemský architekt prof. Winy Maas, společník světoznámé kanceláře MVRDV, spolu s asistenty Javierem Arpa Fernandezem a Adriem Ramonem.

Barbora Kopečná, záběr z La Tourette
foto: archiv FA ČVUT

Vavříny

Zahraniční oddělení pečuje i o účast našich studentů v mezinárodních studentských soutěžích. Těší nás, že v nich sklízíme řadu ocenění, a to ve všech našich studijních programech. Mezi nejvýznamnější patří bienální Eumies Young Talent Award nejlepších diplomních projektů. V roce 2018 se diplomní projekty Filipa Galko pod vedením prof. Jána Stempela a Veroniky Indrové, pod vedením Tomáše Novotného, umístily mezi 40 vybranými. V roce 2020 se diplomní projekt Kateřiny Průchové z téhož ateliéru umístil mezi 12 finalisty. Fakulty mají právo nominovat každé dva roky až čtyři nejlepší diplomní projekty podle své velikosti, a tak se jedná o úspěch v konkurenci tisíců diplomních projektů. Všechny 40 nejlepších projektů každého ročníku je vystaveno v Palazzo Mora v rámci doprovodného programu Bienále architektury v Benátkách a poté jsou součástí putovní výstavy po evropských školách architektury.

Podobně významná je opakovaná účast našich studentů a absolventů programu Krajinářské architektury na prestižním Mezinárodním festivalu zahrad v Chaumontu nad Loirou ve Francii, který je největší experimentální platformou pro krajinářskou architekturu na světě. Festival v době od dubna do října navštíví téměř

300 000 lidí. V roce 2021 se mezi 24 vybraných dostal projekt absolventky Dominiky Tesákové a projekt Háty Enochové, Petra Stojaníka, Marka Kratochvíla a Jana Trpkose pod vedením Vladimíra Sitty. V roce 2022 se podobný úspěch podařil Berenice Pilařové, Kateřině Shrubené, Tereze Sládké, Václavu Suchanovi a Davidu Šmídovi pod vedením stejného pedagoga.

Mezinárodních soutěží pro studenty programu Design existuje celá řada a podobně bohatá je nadílka cen, které si z nich naši studenti a studentky odnášejí. At už v největší mezinárodní soutěži studentského designu na světě TISDC Taiwan International Student Design Competition, kde získala Tereza Vacková pod vedením Martina Tvarůžka cenu v kategorii International Design Association Special Prize, nebo další ceny v soutěžích Model Young Package, Best in Design, Graduation Projects, Milano Design Week, Inspireli Awards a dalších. Nesmíme zapomenout ani na úspěchy našich absolventů Jana Tůmy a Jindřicha Ráftla s instalací Laboratorium Silencii a expozicí Land of Stories na světové výstavě EXPO 2015 v Miláně a jejich autorství českého národního pavilonu na Světové výstavě EXPO 2020 v Dubaji.

Listopadové promluvy

Před více než deseti lety založil děkan prof. Zdeněk Zavřel na FA ČVUT tradici pravidelných každoročních přednáškových cyklů významných světových architektů, urbanistů a krajinářů. První z nich zahájily v roce 2007 nizozemské architektky, které do Prahy přijely (pod titulem „Dutch Ladies“) nejen se svými přednáškami, ale i jako vedoucí společného česko-nizozemského workshopu a kriticky závěrečných prezentací ateliérových projektů. V roce 2015 se tyto přednáškové cykly proměnily v November Talks Nadace Sto odehrávající se současně na šesti prestižních evropských univerzitách. Od té doby jsme do Prahy pozvali již dvaatřicet světoznámých architektů, urbanistů, krajinářů, designerů a teoretiků v průběhu osmi ročníků v letech 2015–2023. Z každého ročníku vznikla brožura a některé z přednášek jsou dostupné na fakultním YouTube kanálu. Loňský cyklus přednášek otevřelo téma „vzdělávání“.

Autorka je proděkanka pro zahraniční vztahy

Již třetím rokem pořádáme s kolegou Janem Bittnerem z Ústavu prostorového plánování dvakrát ročně dílny Athens.

Na týdenní soustředění se mají možnost přihlásit studenti ze 17 evropských univerzit. Každý garant workshopu může ovlivnit výběr – je možné požadovat zájemce pouze z oboru architektura, nebo nechat výběr zcela volný. My jsme zatím nikdy nenastavili žádná kritéria. I tak tvoří většinu účastníků studující oborů architektura, urban design, plánování nebo stavitelství. Zájemci přijíždějí například z Portugalska, Španělska, Holandska, Belgie, Francie, Polska, Mexika nebo Německa. Naše první zadání se zaměřovalo na způsob čtení města – analyzovali jsme původně industriální čtvrti Prahy, jejich uliční strukturu, historický vývoj, novodobé zásahy a přestavby. Naposledy jsme nově zvolili téma veřejně přístupných soukromých prostorů ve městě, tzv. POPS z anglického „privately owned public spaces“. Považujeme toto téma za přesahující naše lokální prostředí a je pro nás zajímavé sledovat, jak k němu přistupují kolegové z odlišné kulturní oblasti.

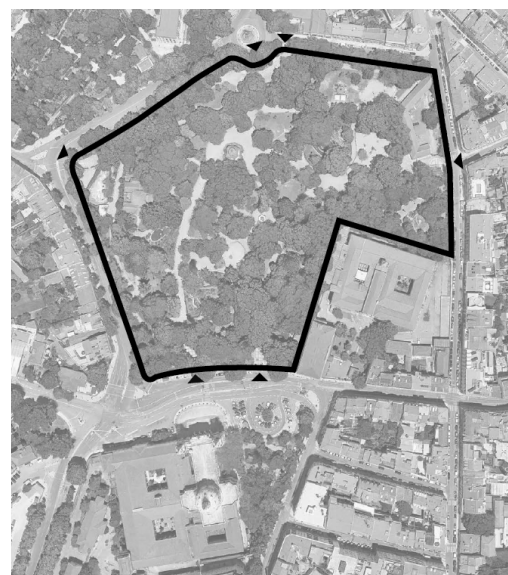
Kurz probíhá celý týden, vždy od 9.00 do 16.00. Student obdrží v předstihu základní informace o kurzu, ale i literaturu k prostudování. Dílnu otevíráme blokem přednášek s tématy: veřejný prostor, POPS, témata, jako je kontrola a přivlastňování veřejného prostoru nebo jeho proměny v čase. Součástí je i krátký film, kde ukážeme, jak lze zvolené téma analyzovat a popsat. Následně skupiny vyrazí s mapou poznat dané pražské popsy s cílem popsat a charakterizovat dané místo z hlediska architektury a urbanismu i z hlediska využití. Porovnávají místo s okolním prostředím, které tvoří standardní městský prostor. Následují konzultace a diskuse nad zjištěními. A témata: co to je standardní městský prostor?

Existuje něco takového? Co považujeme za normu ve vztahu k veřejnému prostoru? Kdo je podle nás běžný uživatel veřejného prostoru? A kdo tam už nepatří? Jak pomáhá urbanismus a architektura s podporou požadovaného využití prostoru?

Každá skupina ve finále prezentuje dva postery, kde znázorní své postřehy. K dispozici mají mapy, mohou používat skici, fotografie, grafy apod. V posledním kurzu jsme studenty podporovali, aby (pouze ručně) kreslili. Věříme, že se tím smaže případná nerovnováha ve znalosti grafických programů u studentů z jiných oborů.

Cílem dílny je poznat jiné odborné zaměření nebo si jednorázovým kurzem rozšířit osobní znalost dané problematiky. Dalším aspektem je jistě i seznámení se s kolegy z jiných škol a práce v týmu. Naš workshop na místě ještě pokračuje online kurzem. V něm má již každý individuálně zpracovat POPS ve svém městě a prezentovat je ostatním. Zkušenosti s POPS v rámci Evropy, co se týče jejich ztvárnění, využívání, ale i četnosti výskytu jsou následně předmětem diskuse.

Autorka je pedagožka Ústavu urbanismu

Jardim Gulbenkian

Jsem doktorand v Ústavu prostorového plánování FA ČVUT. Tématem mé disertace je vliv dostupnosti lokální občanské vybavenosti v pražských suburbiech na dopravní chování jejich obyvatel.

Stejně jako většina ostatních témat plánování města se mé téma nachází na pomezí více oborů. Jde o průsečík teorie plánování, kvantitativní geografie, dopravní sociologie a dopravního plánování. Solidního vzdělání se mi dostalo – vzhledem k zázemí mého ústavu – v teorii plánování, nicméně ostatní obory ležely mimo rozsah doktorandských předmětů na naší fakultě.

V případě geografie jsem si alespoň částečně doplnil základy na půdě kolegů geografů na Přírodovědecké fakultě UK, nicméně dopravní sociologie a plánování pro mne zůstávaly neuchopenými.

Příležitost se mi naskytla ve chvíli, kdy jsem se dozvěděl o programu EuroTeQ, který nabízí on-line absolvování nejrozličnějších předmětů napříč obory na půdě významných evropských technických univerzit. V mém případě jsem se rozhodl pro předmět „Planning and modelling of public transport“ vyučovaný na DTU Copenhagen (řekněme dánská obdoba ČVUT).

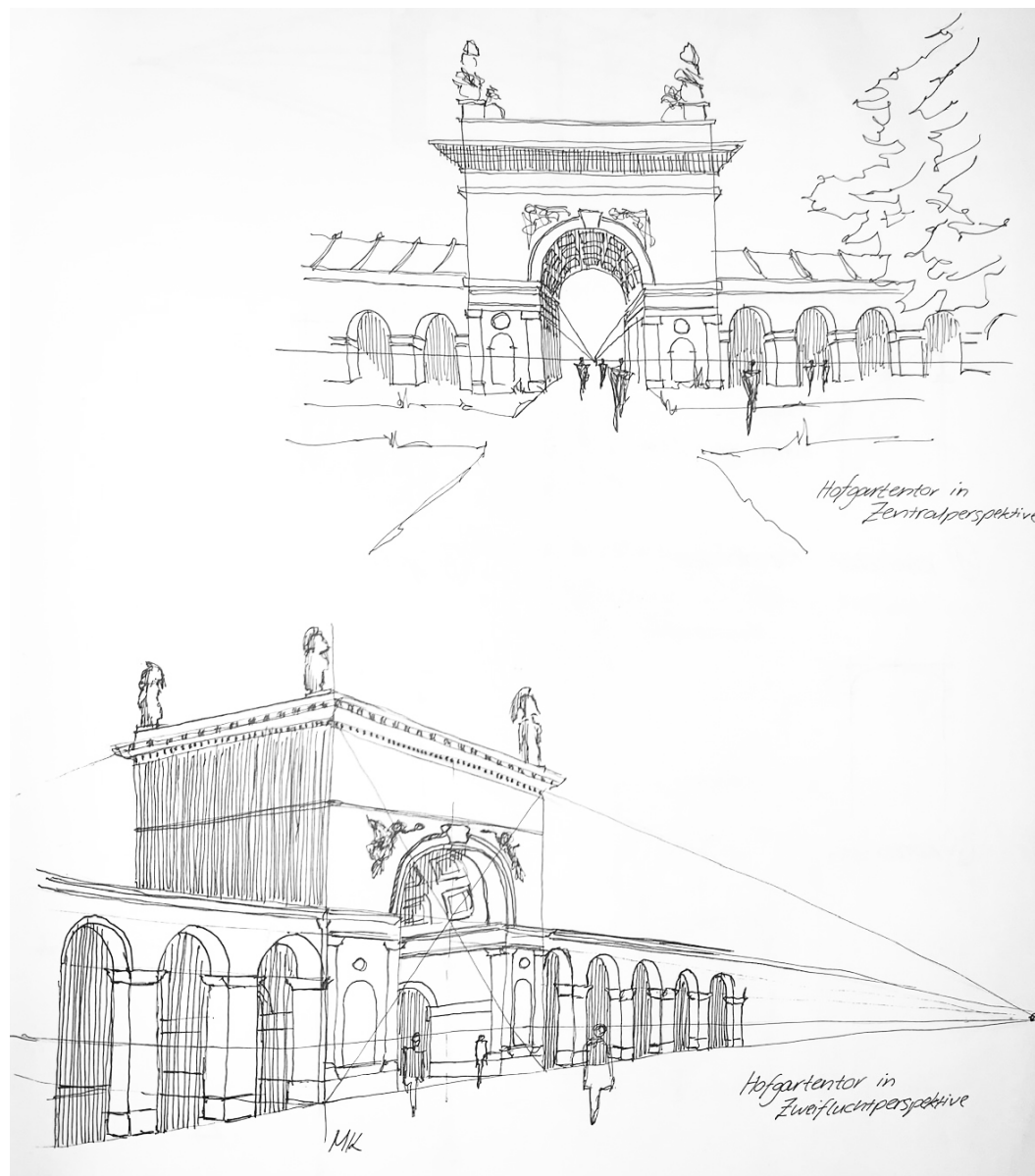
Vzhledem k tomu, že jsem již absolvoval semestr na jiné západoevropské škole, počítal jsem s poměrně časově náročnou výukou (na těchto univerzitách je běžně výuka koncentrována do několika málo intenzivních předmětů za semestr). Přesto mě nakonec výsledná pracovní zátěž předmětu zaskočila. Časově bych předmět přirovnal k našemu fakultnímu ateliéru. Investovaný čas se však vyplatil. Zaprvé jsem dostal možnost nahlédnout do dopravního plánování v nejšířším slova smyslu (od kvantitativní metody optimalizace dopravních modelů genetickým algoritmem přes ekonomii dopravních systémů až po kvalitativní aspekty „travel experience“). Zadruhé jsem se dostal mezi „běžné studenty“, a měl tak možnost projít si výukou stejně jako mí dálnější kolegové (všechny magisterské předměty jsou na DTU vyučovány v angličtině, nerozlišuje se tak mezi zahraničními a místními studenty).

Za třetí všechny zápočty probíhaly v týmové spolupráci, byl jsem tak nucen komunikovat s lidmi, kteří mají v některých ohledech oproti nám, architektům, značně odlišný pohled na dopravní problematiku (zejména ve vztahu dopravy k městu). Za čtvrté jsem získal cenné kontakty (jak na některé studenty, tak i v případě DTU na pracoviště, které se zabývá problematikou příbuznou tématu mé disertace).

Celkově bych program EuroTeQ vřele doporučil. Netuším, jestli jsou za tyto předměty uznávány kredity (osobně jsem kredity neřešil, pro mne byla klíčová možnost vzdělání), nicméně nahlédnutí do jiného oboru a rozšíření si obzoru je podle mého soudu pro budoucí architektky velmi přínosné. Nemusí se z nás stát plánovači dopravy či jiné profese, ale – domnívám se, že povědomí a vhled do jiných oborů, se kterými se denně setkáváme, je nedocenitelný jak v rovině teoretické (viz mé Ph.D.), tak – pevně věřím – i v rovině praktické.

Reflexe

Studenti i kantoři dnes i za padesát let...
Veřejné školy doma a „venku“

Emily Blum, skici, 2022

Oceňuji zdejší individuální přístup

Emily Blum, bakalářský obor
Architektura a urbanismus,
3. ročník, Fakulta
architektury TU Mníchov

Jako studentka Erasmu jsem během svého studia v zahraničí dostala úžasnou příležitost poznat v poměrně krátkém čase dvě různé univerzity. Obě jsou obohacující. Ale přesto hodně odlišné. Kromě toho, že studium probíhá v odlišných jazycích, kulturách a architektonických oblastech, považuji za největší rozdíl hlavně koncept výuky.

Co se týče prostředí, naše univerzita je s přibližně 50 000 studenty největší technickou univerzitou v Německu. Univerzita využívá čtyři kampusy – i s ateliéry a přednáškovými sály, které se rozkládají po celém městě. V porovnání s kampusem ČVUT nemáme v Mnichově pro každou fakultu vlastní budovu. Co se týče atmosféry, kampus ČVUT se mi líbí mnohem víc. Ten mnichovský je hodně členitý. Prostory ČVUT jsou kvalitnější, je tu i kavárna... Je to cítit v osobním kontaktu, organizaci i v kurzech.

U vás jsem si mohla všechny ateliéry a předměty vybrat podle svého osobního zájmu o různá témata. Takže student zaměřený například na krajinářskou nebo urbánní architekturu si může vybrat kurzy pro tato konkrétní témata. U nás máme studijní plán, který určuje povinné předměty v každém semestru. Jenom v 7. a 8. semestru bakalářského studia máme volnější výběr volitelných předmětů. Do té doby však o tom, které předměty a témata se má student v každém semestru naučit, rozhoduje škola.

Stejně jako většina bakalářských studií na většině univerzit má bakalářský studijní plán architektury na mnichovské Technické univerzitě, celkem osm semestrů. První dva slouží k vytvoření základů, kdy zpracováváme ateliérové projekty „ručně“ a absolvujeme velice jednoduché předměty, věnované stavebním postupům a statické a také některé kreativní výtvarné hodiny. To se mi velmi líbilo, protože jsme získali dobré základy a představu, o čem je architektura. Ve třetím a čtvrtém semestru se zaměřujeme na to, jak skutečně vypracovat projekty, a na urbanistické koncepty. Také se seznamujeme s počítačovými programy, jako je Archicad

a Photoshop. Asi si většina lidí řekne, že je divné, že se právě tohle učíme až poté, co už jsme rok studovali architekturu. Ale mně se naopak líbí, že se adept nejdřív učí základy a to, jak myslet a navrhovat s pomocí ruky.

Pátý a šestý semestr tráví všichni jeden rok v zahraničí a poslední dva semestry se všichni vracejí s různými vlivy a zkušenostmi z celého světa a myslím, že tento koncept je opravdu skvělý!

Struktura

Skladba předmětů je určena hlavním studijním projektem a teoretickými předměty – které se vyučují každý týden. Osobní kontakt je však mnohem menší. Běžně využíváme posluchárny pro zhruba 200 lidí – přednášky nejsou povinné. Jediné, na čem záleží, je odevzdání všech úkolů a účast na testech na konci semestru. Zbytek je na vás.

Studijní projekt obvykle vychází z cyklu přednášek, ty se konají každý týden pod vedením profesora. Kromě toho svůj projekt každý týden konzultujete. Velkým rozdílem oproti ČVUT je, že na ateliérových projektech se vždy pracuje ve dvou až čtyřčlenných skupinách. Prostě práce v týmu. A co je nejpodstatnějším rozdílem: během semestru nemá student osobní kontakt s profesorem – vedoucím ateliéru. Konzultuje s „ateliérovými asistenty“, což jsou zaměstnanci ateliéru, obvykle mladí architekti, kteří zároveň pracují v architektonické kanceláři.

A pak, stejně jako na ČVUT, během semestru probíhají tři prezentace. Prvních dvou se účastní profesoři, ale obvykle jen vyslechnou a prodiskutují třetinu všech prezentací. Teprve až na závěrečné semestrální prezentaci si profesor poslechne a prokonzultuje všechny skupiny a projekty. Pro mě osobně jde o obtížný koncept, protože mám pocit, že architektonický projekt je také hodně ovlivněn osobním vkusem a preferencemi, a také si myslím, že profesor by neměl hodnotit jen výsledek. Jistě, asistenti v ateliéru jsou dobří architekti, dávají skvělé rady, ale osobně upřednostňuji konzultaci přímo s profesorem. A k hodnocení projektu patří i celý proces vzniku.

Celkově se mi studium architektury na obou univerzitách velmi líbí. Mám pocit, že v Mnichově je studium trochu náročnější, máme mnohem víc práce a tlak je daleko větší. V Praze mi velmi vyhovuje individuální pojetí, cítím se tu pochopená, a když to potřebuji, vždycky někdo pomůže.

Erasmus v zahraničí bylo nejlepší rozhodnutí, které jsem v mém studijním životě udělala. Jsem ráda, že mohu poznat dvě různé univerzity, v různých zemích, a jsem taky spokojená s volbou FA ČVUT v Praze.

Zítra

Tuším, že v dalších padesáti letech se bude muset současný koncept v Mnichově zvážit, protože studium a celá práce architekta bude mnohem náročnější, co se týká technologií. Dovedu si představit, že škola bude na tento vývoj reagovat zavedením všech počítačových programů ve studijním plánu mnohem dříve. I když jsem současnému přístupu k výuce a začátkům fandila.

Z angličtiny přeložil JHR

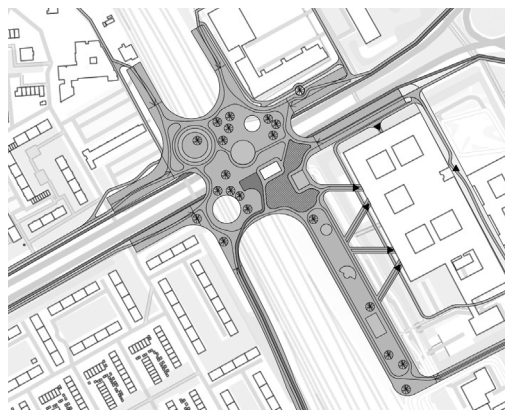
Pět měsíců v Tokiu, šest měsíců v Delftu

Markéta Osifová, 2. ročník magisterského studia, ateliér Plicka–Škrna, Ústav urbanismu

Dalo by se říct, že atmosféra v Tokiu a v Delftu je úplně protikladná. Pro Japonce je velmi důležitá hierarchie, přehnaná ohleduplnost a perfekcionismus. Nizozemci naopak mají ve zvyku se vyjadřovat velmi jasně a stručně, z čehož cizinci často usuzují, že jsou drzí a neslušní. Také pracovní doba je v těchto dvou zemích velmi odlišná. Ač se to v Japonsku také pomalu lepší, většina jich považuje za normální jít ráno do školy na devátou a z práce jet domů, když škola zavře (na Univerzitě Hosei to bylo v 11), a to pět až sedm dní v týdnu. V Holandsku byla škola otevřena do deseti večer, ale většina studentů končila ve čtyři nebo v pět a nebylo neobvyklé, že když bylo venku hezky, šli domů i dřív. Česko mi v tomhle přijde tak napůl cesty, ale v oboru architektury se ideově stále blížíme spíš Japonsku v tom smyslu, že pracovat dlouho a přes noc je tu známkou oddanosti a prestiže.

Ateliérové zadání, kterým jsem se v loňském roce zabývala, se však na obou školách v cizině zas tak nelišilo. V Tokiu semestr začal tím, že jsme si každý definovali tři sociální problémy spojené s klimatickou změnou, nastudovali si je a odprezentovali ostatním. Zbytek semestru jsme ve skupinkách po třech navrhovali urba-

Půdorys výsledného projektu přeměny stanice Rotterdam Lombardijen na živé centrum mobility v rámci volitelného předmětu City of Innovations.

nisticko-architektonický projekt, který měl námi vybraný problém zcela vyřešit. V Delftu jsme zas navrhovali soubor staveb, který přežije potopy a zvedání mořské hladiny způsobené globálním oteplováním.

Styl výuky, který jsem zažila v zahraničních ateliérech, byl od toho, co jsem zažila v Česku, dost odlišný. V Japonsku se ateliér vede stylem tří až pětiminutových prezentací a následnou hodinovou diskusí s profesory. Náš ateliér se jmenoval „Startup urbanism“ a celý semestr jsme vlastně měli prezentovat s tím, že si zakládáme start-up a snažíme se získat investory. Na konci semestru jsme projekt prezentovali nejen vedoucím a hostům, ale i investorovi, který projekt hodnotil z ekonomického hlediska. Japonci mají moc rádi, když jsou věci roztomilé, takže vedoucí na finální kritiky přinesli hromadu čokolád ve tvaru bankovek a po našich prezentacích je rozdali podle toho, jestli by byli ochotni do našich projektů opravdu investovat. V Nizozemí byl zas desetitýdenní semestr rozdělen do tří částí, z nichž každá byla zakončena prezentací včetně posteru a modelu, takže jsme zpracovávali tři menší ucelené projekty, které spolu souvisely. Oproti Česku Nizozemci pracují rychleji a méně rozvážně, takže práce dobře utíkala. V Delftu to probíhalo trochu stylem kvantita nad kvalitou, pravý opak Japonska.

Zítra

A jaké výzvy ve studiu architektury nás čekají za padesát let? Mezi rokem 2023 a 2073 se toho určitě spoustu změní, ale pravděpodobně se u nás bude navrhovat více způsobem kvantita nad kvalitou (jak se už na vysoce hodnocených zahraničních školách děje) a ve vedení ateliérů bude více žen!

Diplomka se nezpracovává doma

doc. Jiří Klokočka o Belgii

Ohlédnutí za FA ČVUT a Fakultou architektury Katolické univerzity v Lovani, Campus Gent.

Po přijetí boloňských dohod většinou evropských zemí se i na naší škole studium strukturovalo do dvou etap, tedy bakalářské a magisterské fáze. Odlišná je ale vnitřní organizace studia. Až po absolvování „bakaláře“ si v Belgii zvolí směr „magistra“: architektura, urbanismus, krajina nebo interiér. (Tyto směry se liší ve finále i jednotlivými profesními komorami.) To mj. umožňuje jít v oborech hlouběji. Například pedagogický model magisterského studia urbanismu má každý ze čtyř semestrů svůj vlastní profil. To se promítá do teoretických předmětů i do zadání (semestr 1 – pochopení prostoru a společnosti, semestr 2 – metody urbánního navrhování, semestr 3 – management prostoru, semestr 4 – masterproof, diplomový projekt.

Rozdílný je i semestrální a diplomový projekt. Podmínkou je prostudování aktuality tématu ve světě. Projekt vždy v alternativách. Varianty a scénáře student vyhodnocuje. A detail: diplom (urbanismus) se zpracuje mimo Belgii (a la účast v zahraniční soutěži). Čili odstup a absence folklóru (co má rád pan starosta, kde bydlí atd). Takže: kontaktujete kolegiální univerzitu a tamní městský úřad. Proto znám Casablancu, Krakov, Londýn, Ostravu, Tiranu...

Zítra

Urbanismus by se měl učit s pohledem do alespoň padesátileté budoucnosti. Určitě ne tak, jako před padesáti lety, kdy jsem zde studoval já. Neříkám, že se tak děje, ale hlavně v rámci semestrálních projektů se tomuto dojmu nemohu někdy ubránit. Samozřejmě že struktury města a jeho fungování se možná diametrálně neliší, ale postrádám zdůraznění významu a pedagogickou aplikaci aktuálních témat a vizí. Je čas vypnout automatického pilota. Město bude produktivní (ale jinak než dnes), udržitelné a inkluzivní, ale také resilientní, flexibilní a řízené „chytrými“ technologiemi. Úspěch bude záviset na symbióze. Bez inovativního myšlení deset miliard lidí ve městě přežije jen s bolestí. Vyvíjení a testování je na nás. Globalizaci,

migraci, technické aspekty (oteplování klimatu, energetické problémy, doprava, sociální struktury moc v projektech nevidím... Dovedu si představit, že s rozšířením Evropské unie o Ukrajinu a jiné východnější země bude například najednou aktuální přesun správních orgánů (Komise, Rady a Parlamentu) z Bruselu také východněji. Zvládla by Praha podobnou příležitost a ambici?

Tomas Luyten, ateliér urbanismu Jiřího Klokočky, FA KU Leuven, Gent, Belgie, Vertikální skleníky, Autart City, Olympijský areál, Londýn, 2012, vizualizace, diplomní projekt, 2007–2008

doc. Jiří Klokočka

Od roku 1979 až dodnes žiji a pracuji v Belgii, ve městech Kortrijk, Waregem a Gent. Vedle mé základní práce jsem byl v roce 2003 požádán, abych se stal členem pracovní skupiny, která měla za úkol připravit založení Ústavu urbanismu na Fakultě architektury Katolické univerzity v Lovani, Campus Gent. Po intenzivním srovnávání studijních programů evropských i mimoevropských univerzit, které nabízejí tento studijní obor, jsme sestavili přesný studijní program pro naši školu a také organizovali přijímací řízení pro personální obsazení. Po získání akreditace začal být tento ústav aktivní a přijal první studenty.

Zde jsem byl pověřen vedením diplomového ateliéru Ústavu urbanismu. Ten jsem vedl 12 let, do roku 2016, kdy jsem školu opustil (dosáhl jsem totiž věku 65 let, a to v Belgii znamená povinnost penzionování). K úspěšnému absolvování studia jsem za tu dobu dovedl 217 studentů.

Několik let jsem vedle práce na škole v Belgii byl také v letech 2014–2016 aktivní na Fakultě umění a architektury TU v Liberci. Od roku 2016 do současnosti vedu ateliér návrhu urbanismu v Ústavu urbanismu.

Mezi urbanismem a krajinářskou architekturou

Vladimír Sitta o Austrálii

Ohlédnutí za FA ČVUT a Univerzitou New South Wales v Sydney a v Perthu.

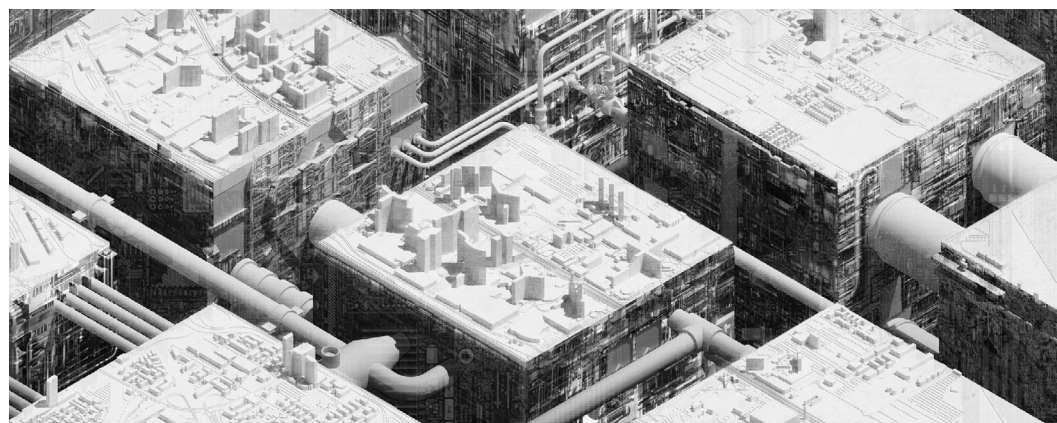
Nespolehlivé vzpomínky na akademickou minulost. Doba se týká mého přerušovaného působení na Univerzitě New South Wales v Sydney a v Perthu. Ateliérové zadání bylo naprosto volně určováno vedoucím ateliéru, do něhož mi nikdo a nikdy nemluvil. Na vedoucího ateliéru (anglicky studia) neexistuje výběrové řízení, univerzita vás přímo osloví. Většinou jde o lidi, kteří jsou na scéně viditelní a často spojení trvá hodně hluboko do „seniorského“ věku, jako např. v případě nositele Pritzkerovy ceny Glenna Murcutta. Vertikální ateliéry jsou věcí neznámou (a má zkušenost zde se spíše přiklání k jejich zrušení). Neexistuje rozdíl mezi urbanismem a krajinářskou architekturou.

Mimochodem pokud se rozdávají medaile za urban design (slovo urbanismus se nepoužívá), pak převážně na hrud' krajinářských architektů. (Tato slova jsou určena pro naši škatulkovou scénu, tam to nikdo neřeší. Město je přece jen jedno!) Mezi ateliéry panovala rivalita, která hodně ovlivňovala náplň zadání. Měřítka se pohybovala v kilometrech čtverečních, něco jako vnitroblok nebo proluka patřilo do kategorie

tehdy opovrhované tzv. poštovní známky. Asi bych to shrnul jako design „odspodu nahoru“ s tím, že respektování environmentálních faktorů bylo naprosto zásadní. Sem třeba patří zadání Město jako ekologický satelit, Ideální ostrov, Univerzita budoucích generací atp. Chtěl jsem, aby studenti přicházeli s koncepčními nebo experimentálními přístupy a také aby maximálně riskovali. Byl jsem si vědom toho, že studenti byli rozdílně připraveni na otevřená zadání, ale vždy se našli takoví, kteří byli ochotni jít tam, kde nikdy ještě nebyli, a také byli schopni kritického pohledu na společnost smýkanou komercialismem anebo na převládající pragmatismus. Možná si to po letech idealizuji, ale určitě se někteří nebáli ani provokativního dialogu nebo kontroverze. Ne vždy se všechno povedlo, snad i proto, že něco jako talentové zkoušky neexistují, a tak ochočit ruku a mysl současně jim moc nešlo. Velký rozdíl ale vidím ve schopnosti prezentovat. Zde léta rétorického tréninku na středních školách některé vybavily natolik, že by byli úspěšní v reklamě nebo jako prodejci ojetin.

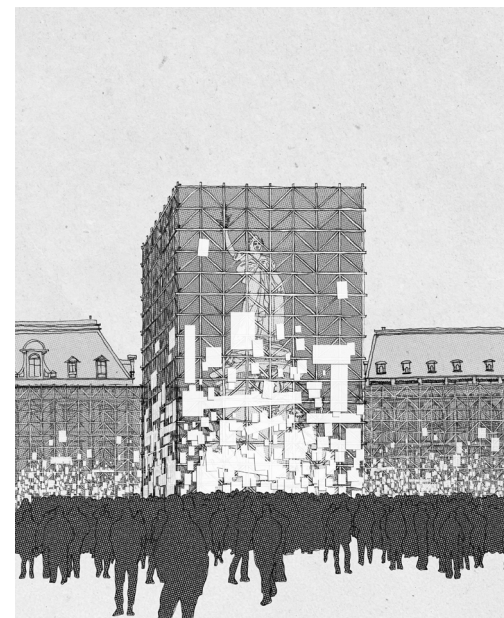
Zítřka

Jsem přesvědčen, že estetické kánony, které přetrvávají dodnes, se stanou spíše anachronismem nebo vrtochem. Můžeme tomu říkat diktát ekologie, ale spíše půjde o posilování instinktu přežití, který vytěsnil globální svět někam na okraj. Vzdělání musí posílit odpovědnost každého jedince za způsob života. Musí ho odnaučit brát si environmentální nesplacené hypotéky a přestat přesouvat řešení na generace nenarozených. V mnoha aspektech půjde o procesy bolestivého odnaučování celé hromady zlovyků a závislostí. Co bude ekologic-

Lillian Chuang Kwan Yu, Hong Kong, Wong Oi Ling Ellena, Hong Kong, Zicheng Kai Zhao, Čína, Location of Interruption: Las Vegas, USA, A Tale of Two cities, Symbiosis of Above and Underground, situace, výřez, 2023; ze soutěže na téma Interruption, organizované univerzitou Penn University, LA+ Journal, pod vedením prof. Richarda Wellera (soutěže se účastní týmy z celého světa včetně Polska a Maďarska – letos výjimečně i z ateliéru Vladimíra Sitty, Ústavu krajinářské architektury.)

ké, bude i krásné. Naše současné oči by bloudily skoro bezcílně a ustrašeně v tomto novém světě. Architektura, tak jak ji známe dnes, podle mne zanikne. Al vytěsni zbytky kreativní náhody, která ostatně už v současnosti nemá na různých ustlání. Tužka bude vystavena ve vitrínách spolu s archeologickými vykopávkami hliněných destiček z minulých tisíciletí. Po světě bude bloudit pár podivínů, chodících archaismů, kteří budou trvat na nesrozumitelném titulu architekt. Něco, co dnes spojujeme například s profesí ranhojiče. Vzdělání bude zaměřeno na taktiky a strategie, jak kontrolovat umělou inteligenci. Kreslení bude čistě terapeutickou činností. Další pokrok v genetických nůžkách povede k „vyselektování“ nového zdokonaleného druhu homo artificialis. A ten se bude divit, co to ten primitivní předchůdce zvaný homo sapiens na této planetě po ta tisíciletí napáchal.

Antoine Apruzzese, Thomas Roche, Anne Klepal, Francie, Interruption, vizualizace (3. cena v soutěži, podrobnosti viz s. 20)

Ing. Vladimír Sitta

V druhé polovině 20. století stihl vystudovat krajinářskou architekturu na „Mendelu“, vystřídat dvě zaměstnání, napřed na výstavách Flora Olomouc, pak projekční a realizační firmě patřící pod kolos zvaný Oseva. Po škole první skutečná realizace v tehdy západním Německu v roce 1974. V roce 1979 tam zkusil žít, ale kouzlo Sydneyjské opery nakonec přineslo v roce 1981 radikální klimatickou a kulturní změnu.

V novém domově po úspěchu v soutěži soukromá praxe od roku 1985 – Firma Terragram Pty Ltd. V roce 1986 první setkání se studenty – vedení ateliéru na University New South Wales. Následovala dlouhá přestávka přerušovaná občasnými kritikami, přednáškami a workshopy na univerzitách v Sydney, Melbourne, Adelaide a Perthu a Auklandu na Novém Zélandu. V roce 1995 znovu krajinářskourbanistický ateliér na UNSW. V letech 2007–2011 tzv. workshopy pro studenty krajinářské architektury na „Mendelu“.

Po celou dobu se aktivně zúčastňoval mezinárodních soutěží. Od roku 1997 pak společně s Richardem Wellerem, v současnosti profesorem na Penn University, pod značkou Room 4.1.3. Pty. Projekty ve více než 20 zemích lze najít v mnoha publikacích a televizních programech jako ARTE nebo BBC

V osudovém roce 2012 se nechal zlákat tehdejší děkanem prof. Zavřelem k založení programu krajinářské architektury na FA ČVUT. Pobyt na škole tehdy považoval za časově omezený. Ale okolnosti zasáhly a toto působení, i když už v omezené formě, dodnes trvá – letos oslavil ateliér Sitta 10 let svého trvání. Spolupráce na soutěžích s bývalými absolventy Fakulty architektury je jednou z neočekávaných radostí.

Uprchlíci z Ukrajiny mezi námi

Jiří Šrubař

Jakmile začali do Česka přicházet první uprchlíci z válkou zasažené Ukrajiny (cca březen 2022), začaly zejména větší vysoké školy a univerzity řešit zapojení krajinářských vysokých školských studujících do již probíhajícího akademického roku.

Na ČVUT bylo stanoveno jako prvotní kontaktní centrum CIPS, kde s uprchlíky vyřídili základní administrativu a následně je „rozdělili“ podle jejich domácího studijního programu na jednotlivé součásti.

Fakulty, VŠ ústavy i celá univerzita se snažila přichozím zajistit rozumný studijní program a zařadit je jako stážisty do běžné výuky. Jejich součástí byly některé celouniverzitní přednášky, které z velké míry sloužily také jako socializační příležitost, dále pak fakultní program pro konkrétní studijní zaměření. To na naší fakultě znamenalo hlavně zapojení do ateliérové výuky v základních i vertikálních ateliérech. Ochota vedoucích přijmout přichozí byla opravdu velká, stejně jako ochota našich studujících se aktivně podílet na pomoci, např. jako tzv. „buddy“.

Vzhledem k tomu, že téměř všichni přichozí projevíli zájem nastoupit od dalšího akademického roku do řádného studia, a to bylo možné vzhledem ke kapacitě jen do studijních programů v českém jazyce, byly součástí studijního plánu intenzivní kurzy češtiny jako příprava na přijímací zkoušky a následné studium. Dostat se téměř z „nuly“ na úroveň B1/B2 za několik málo měsíců je i přes přibuznost jazyků velmi obtížné. Velká část stážistů (následně uchazečů o studium) to však dokázala.

Všechny součásti ČVUT vypsal pro uprchlíky mimořádné přijímací řízení v posledním možném termínu tak, aby bylo možné úspěšně uchazeče zapsat do řádného studia v září 2022. Toto přijímací řízení na FA ČVUT bylo administrativně zjednodušeno, podmínky pro přijetí však zůstaly standardní (s výjimkou nižšího požadavku na vstupní úroveň znalosti češtiny). Tohoto přijímacího řízení se na naší škole zúčastnilo celkem 27 uchazečů o studium

Brože ze sbírky pro Ukrajinu
foto: Jiří Ryszawy

v bakalářském a tři uchazeči o studium v navazujícím magisterském studijním programu Architektura a urbanismus. Z toho bylo ke studiu přijato do bakalářského programu 18 uchazečů a do magisterského programu všichni přihlášení.

Autor je proděkan pro pedagogickou činnost

Tři sta let od smrti

Jana Blažeje Santiniho-Aichela

FA ČVUT spoluorganizátorem konference v Římě

prof. Pavel Kalina

7. prosince 2023 uplynulo 300 let od smrti J. B. Santiniho-Aichela, jednoho z nejznámějších českých architektů všech dob. Jeho dílo se dočkalo značné pozornosti nejen u nás, ale také v zahraničí, o čemž svědčí monografie v němčině, italštině, francouzštině a holandštině. Proto se ve dnech 6.–7. června 2023 v Římě uskutečnila mezinárodní vědecká konference „Santini Aichel e l'Italia. Nel terzo centenario della morte“ (Santini-Aichel a Itálie. Tři sta let od smrti architekta Jana Blažeje Santiniho-Aichela), která shrnula dosavadní poznání umělcova díla a zároveň vybědla k jeho nové interpretaci. Pořadatelé byli Augusto Roca de Amicis z Univerzity La Sapienza v Římě, Pavel Kalina z Fakulty architektury ČVUT a Petra Březáčková, ředitelka Českého centra v Římě.

Bylo to vůbec poprvé, co se taková konference konala na zahraniční půdě, ostatně ani naše země vědeckými konferencemi o velkých postavách starší české architektury v posledních letech moc neoplývá. Pozváni byli všichni, kdo se Santinim v posledních dvaceti letech odborně zabývali na mezinárodní úrovni. Uspořádání odborného setkání mělo význam nejen pro santiniovské bádání, ale i pro lepší pochopení barokní kultury a evropské kulturní provázanosti vůbec. Čestným předsedou měl být Paolo Portoghesi, nestor dějin barokní architektury a zároveň činný architekt, jenž byl mimo jiné autorem Velké mešity v Římě. Bohužel doslova několik dní před zahájením konference profesor Portoghesi náhle zemřel.

Ze souvislostí Santiniho tvorba splývá především s představou barokní gotiky – výjimečného stylového fenoménu, jenž v sobě spojuje rysy středověké architektury s tvaroslovím tehdy „moderní“ architektury 17. století. Tato skupina Santiniho staveb, vrcholící slavným projektem poutního kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře u Žďáru nad Sázavou, byla zakotvena v místní tradici, zejména v odkazu Benedikta Rieda, jehož stavby Santini dobře znal. Zároveň je ale tvorba umělce nemyslitelná bez velkých projektů 17. století, jak je v Itálii zanechal Francesco Borromini a Guarino Guarini. Část starší literatury proto měla za to, že tato blíz-

kost italskému baroku byla dána cestou architekta na Apeninský poloostrov včetně delšího pobytu ve Věčném městě. V novějším bádání se naopak objevuje názor, že Santini znal italské stavby pouze prostřednictvím jejich grafických reprodukcí, aniž by sám Itálii navštívil. Konference tedy přispěla k lepšímu poznání práce tvůrce v raně moderní době, kdy se utváří novodobá vizuální kultura založená na globálním šíření obrazových informací a kdy do procesu navrhování ve velké míře vstupují objednavatelé z řad šlechty či představitelů velkých klášterů. Jejich osobní či skupinové zájmy a strategie se pak setkávají s vysoce individuálním postojem tvůrce, jehož tvorba se ve výsledku zásadně odlišuje od standardní dobové produkce a zanechává nesmazatelnou kulturní

J. B. Santini-Aichel, kaple sv. Anny v Panenských Březanech, interiér. Foto: Pavel Kalina

stopu na mapě Evropy. (Symbolické bylo už samo místo konání konference v Palazzo Carpegna, protože palác částečně projektoval právě Francesco Borromini, s jehož tvorbou je předmětné dílo spojováno.)

Myšlenky

Ve vstupních přednáškách Augusto Roca de Amicis popsal podstatu strukturálních vztahů Santiniho díla k italské stavební kultuře, aniž by mohl jednoznačně potvrdit nebo vyvrátit úvahy o delším pobytu Mistra v Itálii. Autor tohoto textu se podrobně zabýval vývojem santiniových bádání v uměleckohistorické literatuře 20. a počátku 21. století, jež se stala základem populárního obrazu u širší veřejnosti. Richard Biegel (FF UK) v příspěvku Mathey and Santini: the roots and context of Santini's early work následujícího dne ukázal, že zdroje diskutované tvorby lze hledat nejen v italské, ale také ve francouzské architektuře, resp. ve francouzské traktátové literatuře. Michael Young (University of Connecticut) příspěvkem Architettura come Linguaggio – Redux: Santini and Macaronics poukázal na souvislost mezi dílem tvůrce a dobou literární teorií a praxí, v níž se mísily různé jazyky a styly. Ulrich Fürst (Ludwig-Maximilians-Universität, Mnichov) ve svém vystoupení nazvaném The abbey church of Rajhrad – institutional identity as an issue of monastic sacred architecture zdůraznil význam

pocitu svébytnosti pro projekt klášterního kostela benediktinského kláštera na Rajhradě, jehož tvůrce stavbou demonstroval nezávislost na břevnovském klášteře, pro který pracovali Dientzenhoferové. Johana Bronková (Dicastero per la Comunicazione, Città del Vaticano) se v přednášce Le forme dello spazio: Santini e Borromini zabývala vztahy mezi Santiniho dílem a již zmíněným dílem velkého italského tvůrce Francesca Borrominiho.

Odpolední blok příspěvků druhého dne ukázal, že i zdánlivě předvídatelná vědecká setkání mohou přinést překvapení. Marisa Tabarrini (Sapienza Università di Roma) měla původně hovořit na téma Jean-Baptiste Mathey tra Roma e Praga e la formazione di Jan Blažej Santini. Místo toho se mohla pochlubit svým zcela novým objevem – dosud neznámými plány Santiniho kostela sv. Petra a Pavla na Zderaze, zničeného za pražské asanace. Pro poznání fungování barokních staveb bylo zajímavé vystoupení Jakuba Řeháka (FSV ČVUT) Water and ventilation system of the Plasy Monastery according to Santini's original design, jenž analyzoval vodní a ventilační systém kláštera v Plasech, bez nějž si lze projekt architekta sotva představit. Naopak vystoupení Madleine Riedenklau (Basilej) s tématem Commemorant plurima manuscripta et monumenta: Talking about the glory of God and Sedlec or Genesis of a „lieu de memoire“; by means of rheto-

ric in architecture and panegyric bylo věnováno literatuře pojednávající o klášteře a kostele v Sedlci.

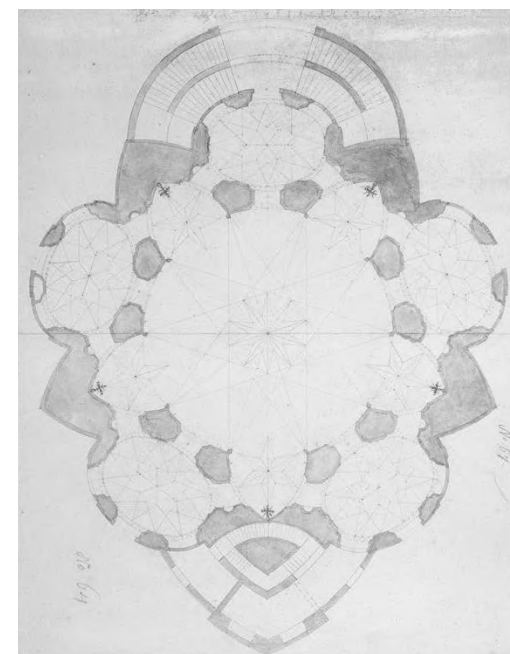
K vrcholům setkání patřil příspěvek Jiřího Kroupy (MU Brno) Stereotomy versus light as material substance in Santini's Moravian work, věnovaný využití stereotomie a práci se světlem v Santiniho moravských stavbách. Závěr patřil Ireně Bukačové (Muzeum a galerie severního Plzeňska, Mariánská Týnice), která posluchače seznámila s minulostí i současností poutního areálu v Mariánské Týnici, jehož renovace a do- stavba v poslední době zaujala i širší okruh zájemců o barokní architekturu (The Fate of Santini's Works in the Czech Lands on the Example of the Pilgrimage Site of Mariánská Týnice in Western Bohemia).

Mimo program podal Josef Holeček (doktorand FA ČVUT) zprávu o studentských pracích v našem santiniovském semináři na Fakultě architektury ČVUT. Konference jistě nemohla vyřešit všechny otázky spjaté se životem a dílem Santiniho. Na mnohé z nich se zřejmě nepodaří najít odpověď nikdy. Podařilo se jí však vrhnout na práce umělce nové světlo. I z reakcí zahraničních posluchačů bylo zřejmé, že dílo, u nás tak dobře známé, může být pro řadu lidí velkým překvapením.

Společenská událost na prestižním místě

Během odborných disputací zazněly také zdravice, s nimiž vystoupili mj. Francesco Cellini, viceprezident Akademie sv. Lukáše, Antonella Polimeni, rektorka Univerzity La Sapienza v Římě, Jan Kohout, velvyslanec České republiky v Římě, Martin Procházka, rektor Univerzity Palackého v Olomouci, Orazio Carpenzano, děkan Fakulty architektury Univerzity La Sapienza a Petra Březáčková, ředitelka Českého centra v Římě. Místo konání – Palazzo Carpegna je sídlem Accademia Nazionale di San Luca, nejstarší a neprestížnější akademie výtvarných umění v Itálii (a Evropě), která byla založena v 16. století a velice aktivně ovlivňovala architektonické dění kolem roku 1700. Výsledkem spolupráce dvou univerzit a Českého centra byla bezchybná organizace dvoudenního setkání včetně zajištění simultánního tlumočení a souvisejících společenských akcí. Záměrem organizátorů bylo vytvořit maximálně otevřené prostředí s prostorem pro diskusi. Vstup na konferenci byl volný. Výstupem z konference bude anglojazyčný sborník, obsahující všechny zaslané příspěvky.

Konference byla „streamována“. Záznam: <https://www.youtube.com/watch?v=ZiXDMpOatNO> <https://www.youtube.com/watch?v=ZP00LOB2j6E>.

J. B. Santini-Aichel, kostel sv. Jana Nepomuckého v Zelené hoře u Žďáru nad Sázavou, nárys a půdorys, kresba. Moravská galerie.

J. B. Santini-Aichel, kostel nanebevzetí Panny Marie v Želivě, klenba boční lodi. Foto: Pavel Kalina

Galerie Jaroslava Fragnera – Čerstvé směřování...

Hovoříme s novou ředitelkou galerie Karolínou Pláškovou

foto: Jan Stuchlík

Karolína Plášková

Karolína Plášková je architektka a kurátorka. Studovala architekturu v Brně, Váduzu a Vídni a obor Social Design – Arts as Urban Innovation ve Vídni. Dlouhodobě se zajímá o přesahy architektury a urbanismu a jejich vztah s oblastí společenských věd a umění. Podílela se na organizaci řady kulturních akcí spojených s architekturou a urbanismem, např. Den architektury 2014 a 2015 v Plzni, týdenní mezinárodní festival urbanize! 2016 ve Vídni, konferenci Plán pro Brno 2017. Vede projekt Drazí architekti... vystavený v letech 2017, 2018 a 2022/2023 v Galerii architektury Brno (GAB) a Galerie Jaroslava Fragnera v Praze. Pro GAB, resp. Fakultu architektury VUT v Brně (FA VUT) kurátorovala mezinárodní přednáškovou sérii o architektonickém vzdělávání a nerůstu v architektuře. V letech 2021 a 2022 připravovala výstavy pod FA VUT: Andi Schmied: Soukromé výhledy; Gabu Heindl: Městské konflikty – Manifest bydlení; Tracing Spaces: Stop and Go; Drazí architekti... — Architektura jako práce.

Výstavní síň představuje jedinečnou pražskou architektonickou galerii s mimořádně dlouhou tradicí. Především, že tzv. Fragnerka, která stojí na Betlémském náměstí, vznikla brzy po únorovém pádu demokracie v roce 1948 a po rekonstrukci Betlémské kaple v roce 1954 podle návrhu Jaroslava Fragnera^{1/}.

V 70. letech fungovala jako galerie umění, designu a občas architektury, která posléze převládla. Až do roku 1989 spadala pod Svaz českých architektů. Po listopadu 89 ji začala spravovat nejprve pražská Obec architektů – tehdy pod vedením Aleny Šrámkové – a do roku 2001 ji řídila Soňa Ryndová. V následujícím období, kdy ji vlastnila Nadace české architektury, byl jejím ředitelem Dan Merta, který ji vedl kontinuálně přes dvacet let, v poslední době v rámci neziskové organizace Architectura, z. s. Dlužno připomenout, že Fragnerka získala svou prestiž hlavně díky profesním – architektonickým – výstavám. Stala se místem s velkým M, se stopami legend české architektury: Sialem počínaje, přednáškami historiků Šváchy nebo Šlapety konče, včetně osobností, jako byl třeba starosta Litomyšle Miroslav Brýdl apod. A za socialismu to byly třeba rebelské výstavy Urbanita Benjamina Fragnera apod.

V roce 2020 nadace prodala Fragnerku Českému vysokému učení technickému v Praze. V roce 2022 uspořádalo ČVUT výběrové řízení na ředitele nebo ředitelku GJF. Z něj vyšla vítězně Karolína Plášková.

Alfa: Jak bude vypadat pod vaším vedením nový výstavní profil galerie? Kdo by měl být jejím typickým návštěvníkem? Připomeňme, že galerie je dnes součástí konceptu Betlémské besedy, která by měla fungovat, jak čteme jinde, jako živý kulturní a komunitní prostor pro setkávání studentů, studentek, akademiků, akademiček, umělců, umělekýň a dalších kreativců. (Jde o celek původních prostor: Betlémské kaple, Svato-václavského sálu, Lapidária, Muzea Jana Husa a také Galerie Jaroslava Fragnera.)

K. Plášková: Galerie Jaroslava Fragnera zůstává galerií architektury. Ráda bych se zaměřila na výzkumné projekty, které se zabývají architekturou z kritické perspektivy, v interdisciplinárních souvislostech. Domnívám se, že pouhá prezentace staveb prostřednictvím panelů s fotografiemi, plány a texty, příp. doplněných modely, je přežitkem. Jednak jsou tyto metody vhodné pro jiná média – ať už tištěná periodika či on-line platformy a sociální sítě, které už tuto roli plní a jsou v tom zásadně rychlejší a flexibilnější. Shrnutí architektonické formáty často vedou ke zplošťování daného tématu – jedná se prakticky o reklamu, a to, myslím, není rolí výstavního prostoru financovaného z veřejných zdrojů.

GJF také není sbírkovou institucí, a nemá tudíž vlastní výstavní fond, který by spravovala a vystavovala. Od kulturních institucí, včetně těch výstavních, se dnes očekává, že budou se svými cílovými skupinami interagovat, že budou budovat komunitu. Ani naše výstavy by návštěvnictvo neměly zahltnout panely a texty, naopak je chceme využít spíše jako prostorové zázemí pro živý doprovodný program... Spíše než na frontální přednášky se pak chceme zaměřit na méně formální prezentace a diskuse – a podpořit tak veřejnost, aby se zapojila. Formáty akcí samozřejmě volíme co nejvhodněji k danému tématu – může se jednat i o kulaté stoly, promítání dokumentu či divadelní představení. Budeme usilovat o to, aby byla galerie dostupná co nejširšímu okruhu lidí. To například znamená, že program je zdarma, budeme pořizovat záznamy některých akcí a během nich nabízet hlídání dětí pro pečující rodiče. Prostor jsme zdědili zcela prázdný, bez jakéhokoli vybavení, ale postupně pracujeme na tom, aby se do Fragnerky nechodilo jen na výstavy, ale i číst si, setkávat se s lidmi nebo si třeba koupit knihy... V přízemí se nachází studentský klub s kavárnou.

Právo na bydlení
foto: Jiří Ryszawo

Poválečná architektura jako památka
foto: Anželika Rybak

Kdybyste byla konkrétní? Nemůžete uvést příklad?

V rámci své koncepce bych chtěla prezentovat architekturu reflektující aktuální témata, jako je např. klimatická krize a na ni odpovídající strategie, například nerůst, udržitelnost výstavby, rekonstrukce staveb, odolnost měst, cirkularita, recyklace materiálů, nakládání s neobnovitelnými zdroji, humanitární odpovědi na přírodní katastrofy a nucenou migraci, sociální (ne)spravedlnost a s tím související koncepty práva na město, gentrifikace, ghettoizace apod. Galerie, resp. architektura, by měla oslovovat nejen architekty a architektky, ale díky přesahům i širší zainteresovanou veřejnost. V rámci Betlémské besedy se budou navíc v areálu kaple konat další kulturní akce jako koncerty a promítání filmů a tyto aktivity pomohou přitáhnout další návštěvnictvo z jiných cílových skupin... Galerii nevnímám jako prostor jen pro architektonickou obec, ale jako kulturně—společenské místo. Dnes je lokalita vnímána jako turistické ghetto a chodí sem relativně málo místních — což chceme změnit.

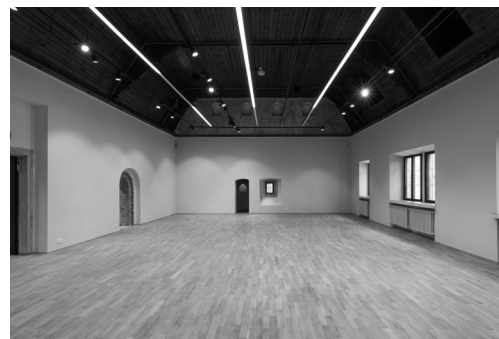
Máte pro toto směřování nějakou místní inspiraci?

Myslím, že je dobré se inspirovat u podobných míst v centru Prahy — například Centrum archi-

tektury a městského plánování. CAMP je ovšem součástí příspěvkové organizace a funguje na jiném finančním principu. V mnoha ohledech má mnohem velkorysejší možnosti — je větší, bezbariérový, má špičkové technické vybavení a zázemí parku jako veřejného prostoru, což mu umožňuje přitáhnout široké publikum. Naopak slouží primárně pro prezentaci projektů města. Relevantní je také samozřejmě galerie architektury VI PER, kterou vedou dvě kunsthistoričky. Má poměrně komorní měřítko a cílí na specifickou skupinu publika. Kromě míst pro prezentaci architektury je zajímavé sledovat i další kulturně společenské prostory, jako je Kampus Hybernská, Skautský institut či Kasárna Karlín.

Vy sama budete i kurátorkou?

Na to v rámci interního týmu nemáme bohužel prakticky kapacitu, většina výstav bude vznikat ve spolupráci s externími kurátory a kurátorkami. Některé výstavy mohou být zapůjčené ze zahraničí či vybrané galerijní radou na základě mezinárodní otevřené výzvy. Zároveň by měl provoz galerie zůstat dostatečně flexibilní pro pořádání akcí, které budou reagovat na nejaktuálnější témata či kauzy.

Galerie Jaroslava Fragnera
foto: Jan Stuchlík

Budete mít k dispozici nějakou galerijní radu?

Galerijní rada by měla fungovat jako poradní orgán — členové a členky by nám měli dávat zpětnou vazbu na připravovaný program, doporučovat další kurátory a kurátorky či hosty a hostky doprovodného programu, a především také pomáhat s propojováním v zahraničí. Galerie je nyní řízená ČVUT, obě fakulty s výukou architektury do rady nominovaly své zástupce a zástupkyně: za Fakultu architektury jsou to Jana Tichá a Lucia Mlynčková, za Fakultu stavební Mikuláš Hulec a Josef Záruba Pfeffermann. Dále máme vytipováno několik zahraničních kurátorů a kurátorek a českých výzkumníků a výzkumnic s vazbami na zahraničí, u kterých bychom chtěli, aby se stali součástí rady. Nicméně jsme vzhledem k dalším procesním věcem zatím neměli kapacitu galerijní radu oficiálně ustanovit, náš program jsme doposud konzultovali „ad hoc“ s odborníky a odbornicemi na dané téma.

A co naše Fakulta architektury? Bude mít v rámci ČVUT nějaký širší vliv?

Do galerijní rady fakulta nominovala dvě členky, jsme v kontaktu i s dalšími členy a členkami akademické obce. Např. doprovodný program výstavy o poválečné architektuře jsme konzultovali s Petrem Vorlíkem, spolu s dalšími třemi kolegy měli také prezentace o ochraně pová-

lečné architektury. Oddělení vnějších vztahů pomáhá propagovat naše akce na kanálech fakulty. ČVUT vypsallo open call na úpravu nádvoří kaple a jednou z členek pracovní skupiny na řešení je i krajinářská architektka Zuzana Štemberová, vedoucí Ústavu krajinářské architektury.

Děkuji za rozhovor. JHR

1/ Podle zjištění historika architektury a pedagoga FA ČVUT Lukáše Berana projekt Jaroslava Fragnera na obnovu tzv. Nazaretské koleje pro Husovo muzeum pochází z roku 1954, hrubá stavba byla uskutečněna v letech 1955–1958, ale celý areál dokončen až v roce 1964. Tehdy byl již ale projekt Husova muzea u ledu a interiéry byly finalizovány už pro Svaz českých a slovenských výtvarných umělců, který pod názvem „Galerie na Betlémském náměstí“ pořádal hlavně výstavy užitého umění a teprve v roce 1967 vyhradil pět výstavních termínů na rok 1968 Svazu architektů ČSSR. Název „Galerie Jaroslava Fragnera“ se v tisku objevuje až v roce 1972. Ovšem doc. Sedláková tvrdí, že se tak galerii říkalo už v tom roce 1968, jen dlouho trvalo, než se to stalo názvem oficiálním.

Podle vyjádření dr. Benjamina Fragnera, vědeckého pracovníka FA ČVUT a jednoho z potomků, pokud jde o název Galerie Jaroslava Fragnera a také dataci stavby galerie, po smrti arch. Fragnera, tj. v lednu 1967, zaznívaly i úvahy, jak jméno „Fragner“ připomenout. V poměrně krátké době se podařilo uspořádat ve výstavním sále Mánes (únor–březen 1969) reprezentativní výstavu celoživotního díla umělce. V té době, necelé dva roky od pražského legendárního IX. kongresu UIA (červen 1967) se v metropoli připomínala jinde běžná specializovaná výstavní síň zaměřená na architekturu. Fakt, že se krátce po skonu začala nazývat galerie Fragnerovým jménem, v sobě nesl zřejmě hodně spontánního až osobního, když doznávala atmosféra a dojem z výstavy v Mánesu, a také žilo dost žáků a spolupracovníků, kteří pamatovali osobnost nezkresleně... Pokud jde o dataci, na koncepci objektu, kde galerie dnes sídlí, začal arch. Fragner pracovat už r. 1949, jako na celém areálu... Ovšem vzhledem k průběžně se měnící náplni, které měl objekt sloužit, a problémům se „stavební výrobou“ se uvádějí občas různá další data podle stupně stavebního řízení a vývoje stavby.

Jaká otázka mi vězí v hlavě po nedávno přečtené knize, článku, větě...

Město naruby Daria Balejová

„Nabádáme k nové optice inverzního pohledu na město: optikou naruby a s ní spojené nové citlivosti. To ještě ale neznamená nějakou rezignaci na urbanismus coby rozvrhování města a přenechání jej spontánním silám neoficiálních aktérů a přírody. Pohled inverzního urbanismu je šancí vidět v našich vnitřních a vnějších periferiích skrytý potenciál neoficiálních kvalit (ekologických, sociálních, psychologických, rekreačních a dalších), funkcí, jež na sebe periferní místa spontánně nabírala. Ale i skrytý potenciál pro další rozvoj města. A někdy dokonce – jak ukážeme na příkladu příběhu Příkopů mezi Starým a Novým Městem pražským, současného Berlína či ostravské Dolní oblasti Vítkovice – i potenciál k něčemu, co bychom mohli nazvat přímo urbanistickou inverzí. Převrácením naruby, kdy to, co bylo ještě včera periferií, je vtaženo do života centra a někde dokonce se samo centrem může stát. To, co bylo ještě včera marginálním místem mezi místy, je uvnitř městského urbanismu a... sjednocuje. [...] Být poctivým architektem současného města znamená nejen pracovat s městskými stavbami, obsahy a funkcemi, ale i se zdánlivou ‚prázdností‘ pečlivě upravených, polospontánních i zcela divokých míst mezi místy, jež se otevírají v prostoru (ale i v čase) mezi nimi.“ (R. Haluzík).

18 autorů různých profesí v této knize představuje neobvyklé pohledy na město. Pro architekta obohacující, jiné způsoby uvažování. Paleoarcheolog (Adéla Pokorná a Petr Pokorný) píše o rostlinách středověké Prahy a které z nich tu dosud rostou. Spisovatel (Michal Ajvaz) o poetice prázdných prostor města. Graffiti umělec (Epos 257) o měření vágnosti veřejného prostoru pomocí nelegálních zásahů. Biolog (Jiří Sádlo) o rostlinách – zdomácnělých imigrátech v parku na pražské Letné. Antropolog (Radan Haluzík) o nezáměrné divočině sídliště. Architekt (Štěpán Špoula) o novém životě opuštěných lokalit v současném Berlíně. A další. „Zažili jste už ten pocit, kdy kniha evokuje něco tak

důvěrně známého, že byste nejraději připsali další kapitulu?“ Byla by o tom, jak jsme jako děti podnikali dobrodružné výpravy do hliníku a ruin zrušené cihelny za vsí. Nebo jak jsme chodili na pravidelné vycházky se školní družinou: na louku se zapomenutou, plevelem zarostlou hromadou panelů. Učitelky se opalovaly na plných prefabrikátech, zatímco my žáci jsme si v těch s okenními otvory hráli „na domeček“...

Sloužím jako městská architektka v malém městečku ve Středočeském kraji. Vágních, ošemetných, zapomenutých, divokých, nehostinných, nepřístupných, divných míst tam máme hromadu, jako leckde jinde. Též divočinu na nečekaných i nevídaných místech. Jenže od spořádaného města se očekává, že bude upravené, bez plevelů v dlažbě, bez puklin v asfaltu, bez pavučin a klíšťat. Bez omšelých fasád a ošklivých plotů. Že bude mít slušnou nabídku míst k pobývání ve veřejném prostoru, ale běda, když lavičku obsadí „nesprávní“ lidé, kteří společnosti nevonní. Že tráva bude mít vždy správně zastřiženou výšku, i kdyby měla suchem zajít... Kniha mi přinesla podněty a útěchu. Potvrdila mi, že je správné odolávat nutkavé potřebě „zkrášlování“ míst a architektonického řešení všech problémů města a světa. „Město roste přednostními směry, a tak vznikají městem obklopené a zapouzdřené vnitřní enklávy – reliktu staré krajiny. [...] Formou péče nemají být čistky, decimace a stavění do latě, ale spíše výchova a lokální „akupunkturní“ zásahy v jemných dávkách.“ (J. Sádlo) S tím souzním a doporučuji k zamyšlení. A otázka, která mi díky knize uvízla v hlavě? – Jak se zpustlou městskou divočinou naložit v praxi, abychom její kvality nezničili?

Město naruby: Vágní terén, vnitřní periferie a místa mezi místy
Radan Haluzík (ed.) a kol.

Autorka je pedagožka, městská architektka v Řevnicích

Město naruby Tereza Šulc Trejtnarová

Mnoho současných urbanistických textů a knih se zabývá pojmy jako nemísta, vágní terén, periferie a dalšími pojmy pro podobný jev v našich městech. Jde o místa, která dočasně ztratí svou funkci nebo nikdy ani jasnou funkci neměla, často jsou to opuštěné provozy továren, nadále nepotřebná vlaková nádraží apod. Jsou to místa, kterých si obvykle při pohybu městem ani nevšimneme, nedáváme jim význam a pozornost, obvykle je ani nedokážeme pojmenovat. Chodíme kolem nich nebo jimi projíždíme a vlastně si to ani neuvědomujeme. Jsou to místa mezi místy, části sídel, které tak úplně neumíme pojmenovat, a tím pádem máme problém je chápat. Kniha, která se tímto tématem zabývá velmi podrobně a z pohledu širokého spektra různých odborníků, je Město naruby. Vágní terén, vnitřní periferie a místa mezi místy od Radana Haluzíka a jeho týmu. Základními charakteristikami těchto periferií ve městě jsou pocit prázdnoty, těžká uchopitelnost způsobená tím, že tyto prostory nezapadají přesně do našich kódů a způsobů chápání měst. Dále je pro ně typický přechodný charakter a určitá tajemnost. Tato místa mají nízkou stabilitu, jsou poněkud ošemetná a nepředvídatelná, což nám způsobuje jistou dezorientaci v prostoru. Jde o místa zdánlivě nevyužitá, která se ovšem často stávají útočištěm pro různé živočichy, kteří v uspořádaných částech města nemají obvykle své místo. Naše města ve svém růstu potřebují využít i své vnitřní periferie. Tyto různorodé plochy někdy obsahují hodnotné průmyslové stavby, jindy naopak stavby, které žádnou historickou hodnotou nevynikají. Neurčitost periferie má i své hodnoty. Taková část sídla může být pro místní obyvatele příležitostí k vytvoření nové identity místa, jež není zatížená předurčeností historické funkce, a nabízí tak volnost k imaginaci. Periferie jsou z tohoto důvodu oblíbeným útočištěm umělců, protože nabízejí prostor k realizaci inspirativních myšlenek. Vágní terén může být příležitostí pro obnovu města, bez omezení přesně danými funkcemi, které

svazují jasně využití části města, jako například jeho centrum. Výborně s tímto jevem pracuje Berlín, který uchopil své vnitřní periferie jako příležitost vyprávět svůj unikátní příběh, který mluví o válce či železné oponě pomocí parků a veřejných prostranství, kde se setkává a tmelí místní komunita a zároveň je srozumitelný i pro návštěvníky z různých koutů světa. Jak to ale aplikovat v českém kontextu? Zapojovat tato místa do života města je určitě možné, ale musíme na to jít velice obezřetně. Kupříkladu velmi aktuální téma parku před Hlavním nádražím v Praze jen těžko vyřeší architektonický zásah, který zde navrhuje dánské studio, vítěz soutěžního dialogu. Park je aktuálně v neutěšeném stavu a přístup jemných a neumělých úprav podle doporučení této knihy, by možná na chvíli pomohl jeho vzhledu, jenže hlavní problém místa není jeho vzhled. Jedním z témat lokality, krom sdružení MHD je fakt, že se místo potýká se sociálními problémy. V parku se pohybují lidé, kteří se ocitli na okraji naší společnosti a my to nechceme vidět. Řešením zde není pouhá revitalizace parku, jsou zde dvě možnosti, které v knize nezasazely. První možností je zmenšit centra pomoci podobná tomu u nádraží, tak aby se lidé se sociálními problémy tak intenzivně nekoncentrovali v jednom místě ve městě. Tato centra jsou důležitá, ovšem musí být umístována do kontextu města citlivěji. Další možností řešení by pak bylo zastavění části parku jako nabídka většího „přísunu“ uživatelů, tím pádem i větší přirozené sociální kontroly. Nerada bych tvrdila, že znám jediné správné řešení, ale v knize, přes jinak výbornou kvalitu a rozsah, příklady podobných přístupů postrádám. Celkově je téma nemíst, periferií apod. velkým tématem současného urbanismu a je třeba se jím dál a systematicky zabývat.

Autorka absolventka magisterského studijního programu Architektura a urbanismus FA ČVUT, 2023

Cena děkana 2023. Kategorie ateliérová práce 1. ročníku – 1. cena: Alžběta PISOŇOVÁ, ateliér Bébarová, Ústav designu, Šachový set pro nevidomé; **Kategorie architektura – 1. cena:** Petra BILIKOVÁ, Tereza Smažinková, Matěj Střecha, ateliér Mádr, Ústav navrhování II (ve spolupráci se Správou KRNP), Nelávka; **Kategorie urbanismus – 1. cena:** Nikol STOJANOVÁ a Radek Vladař, ateliér Plicka–Škrna, Ústav urbanismu, integrace řeky Nisy zpět do struktury Jablonce nad Nisou; **Kategorie krajinářská architektura – 1. cena:** Kristýna Tesková, ateliér Sitta, Ústav krajinářské architektury, Nábřeží v Reggio di Calabria, Itálie; **Kategorie design – 1. cena:** Ruby Pavoučková, ved. práce Klára Salzmann, Koncepce krajinářského řešení revitalizace úseku horního povodí Lužické Nisy; **Cena děkana za mimořádný počín v kategorii udržitelnost a experimentální projekt – tým 39 autorů a autorek,** který v Ateliéru Maas zpracoval návrh Bio-topie – města budoucnosti, kde lidé mohou žít v symbióze s přírodou. Nominace vedoucích ateliérů (z více než 2400 prací): 18 projektů prvních ročníků, 45 ateliérových projektů, 19 diplomových prací. **Porota:** doc. Dalibor Hlaváček, Peter Jurkovič, Michal Marcinov, Jiří Opočenský, Petr Stanický, Lucie Vogelová a Tomáš Zdvihál.

NOTES

Lucia Tóthová, doktorandka Ústavu teorie a dějin architektury FA ČVUT, se stala laureátkou Ceny Stanislava Hanzla 2023.

Absolventka Vysoké školy výtvarných umění v Bratislavě. Tematizuje poválečnou architekturu v tehdejší Československu a fungování čl. státních projekčních ústavů v druhé polovině 20. století. Graficky se podílí na fakultních publikacích i výstavách (např. Le Corbusierových modelů). Laureátku nominoval vedoucí Ústavu teorie a dějin architektury prof. Petr Vorlík a děkan FA ČVUT doc. Dalibor Hlaváček. Cenu letos dále získali: Jakub Šurovský (FSv), Petr Červenka (FS), Lukáš Nejezchleb (FEL), Daniela Opočenská (FJFI), Radim Dvořák (FD), Christiane Malá (FBMI), Dominik Soukup (FIT) a Alexandra Svobodová (MÚVS).

Šimon Knetting, absolvent FA ČVUT – Bc., se stal laureátem Ceny Josefa Hlávky 2023. Magisterská studia: TU Delft, později člen think-tanku The Why Factory pod vedením Winyho Maase. V roce 2022–2023 odborný asistent ateliéru hostujícího profesora W. Maase na FA ČVUT, spolupráce na výstavách (např. Biotopia). Nominace rektora ČVUT doc. Vojtěcha Petrálka. Další laureáti z ČVUT: Barbora Hálková (FSv), Jan Šmaus (FS), Šimon Mandlík (FEL), Ondřej Kubů (FJFI), André Maia Pereira (FD), Leoš Tejkl (FBMI), David Bernhauer (FIT) a Adam Jirout (MÚVS).

Akademická soutěž FA ČVUT pro podporu umělecké, tvůrčí a publikační činnosti pedagogů a studentů FA ČVUT. Kategorie:

a) odborná publikace, b) překlad, c) prezentace výsledků pedagogické, výzkumné a tvůrčí činnosti, d) tvůrčí činnost. 2. kolo přihlášek: do 14. 6. 2024 1. kolo přihlášek: do 10. 2. 2023. Ediční rada FA ČVUT: doc. D. Hlaváček, prof. P. Vorlík, J. Calta, prof. P. Kratochvíl, K. Pučerová, doc. J. J. Tesaf, prof. I. Šestáková, doc. J. Vorel, H. Nezpěvákova.

Mezinárodní konferenci Architektura a centrální plánování v Československu a socialistické střední Evropě, 1945–1958, pořádá Ústav teorie a dějin architektury FA ČVUT ve dnech 30. 5.–1. 6. 2024. Konference se zaměří na genezi, fungování a kontexty díla čl. Stavoprojektu, ale i na téma centrálního plánování v dalších zemích střední a východní Evropy a vzdálenějšího zahraničí. Cílem konference je vytvořit platformu pro diskusi o metodologických přístupech ke zkoumání dějin architektury a architektonické profese v období od konce druhé světové války do sklonku padesátých let, kdy se v evropských socialistických státech ve velkém prosadila prefabrikovaná výstavba. Viz www.stavoprojekt48.cz.

Errata: V Alfě 4/23 na s. 24 ze zprávy o odhalení artefaktu Tabula rasa doc. Josefa Šafařika a prof. Mariana Karla vypadla informace o architektonickém řešení – úprav veřejných prostor včetně začlenění objektu v koordinaci s autory plastiky. Autorem je městský architekt doc. Ondřej Beneš. Autorům i čtenářům se redakce omlouvá.